

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

**Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**

**Analýza vojenské veterinární služby
a její role v integrovaném záchranném systému**

**Analysis of The Military Veterinary Service
and Its Role within Integrated Emergency System**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: MVDr. Jaromír Vopršal

Pavel Říha

Kladno, květen 2018

Zadání diplomové práce

Student: **JUDr. Pavel Říha**
Studijní obor: Civilní nouzové plánování
Téma: **Analýza vojenské veterinární služby a její role v integrovaném záchranném systému**
Téma anglicky: Analysis of The Military Veterinary Service and Its Role within Integrated Emergency System

Zásady pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude analýza činnosti vojenské veterinární služby, která je nedílnou součástí vojenského zdravotnictví Armády České republiky a její procesní a praktické zapojení do Integrovaného záchranného systému. V teoretické části práce bude zhodnocen současný stav vojenské veterinární služby se zaměřením na její působnost a praktickou činnost a problematika nasazování jejich příslušníků pro potřeby Integrovaného záchranného systému. V praktické části práce bude analyzován proces nasazení vojenských veterinárních zásahových skupin při mimořádných událostech veterinárního charakteru, jakož i samotná činnost na místech zásahu a spolupráce s ostatními nasazenými složkami Integrovaného záchranného systému, včetně komparace úrovně a kompatibility speciálního materiálně-technického vybavení. Vlastní výzkum bude probíhat formou monitorovaných rozhovorů s příslušnými funkcionáři zodpovědnými za analyzované oblasti a příslušníky vojenské veterinární služby, kteří byli pro potřeby řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru nasazeni. Výsledkem práce budou návrhy na maximální možné zefektivnění jak přípravy a výcviku, tak vlastních činností v analyzovaných oblastech s možností jejich využití v praxi.

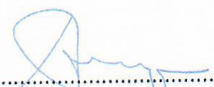
Seznam odborné literatury:

- [1] ŠTĚTINA, Jiří, Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách, ed. 1., Praha: Grada Publishing, 2014, ISBN 978-80-247-4578-7
[2] KOLEKTIV AUTORŮ, Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, ed. 2., Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2015, ISBN 978-80-86466-62-0
[3] DUBEC, Radek, Doktrína Armády České republiky., ed. 3, Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Vojenský historický ústav Praha pro Centrum doktrín VeV - VA Vyškov, 2013, ISBN 978-80-7278-619-0

Vedoucí: plk. MVDr. Jaromír Vopršal

Zadání platné do: 20.08.2019

.....

vedoucí katedry / pracoviště

.....

děkan

V Kladně dne 02.10.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Analýza vojenské veterinární služby a její role v integrovaném záchranném systému zpracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 1. května 2018

.....
podpis

Poděkování

Rád bych poděkoval panu plukovníku MVDr. Jaromíru Vopršalovi, vedoucímu mé diplomové práce, za všestrannou pomoc, odborné vedení, cenné rady, podněty a připomínky, které mi pomohly při zpracování diplomové práce.

Dále chci poděkovat všem kolegům, příslušníkům vojenské veterinární služby, za cenné podklady, ochotu a vstřícnost, kterou mi při tvorbě diplomové práce poskytli.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou vojenské veterinární služby, která je nedílnou součástí vojenského zdravotnictví Armády České republiky.

Teoretická část je zaměřena na zhodnocení současného stavu. Je zde popsána organizační struktura vojenské veterinární služby a charakterizovány její základní úkoly. Dále je v této části zhodnocen proces nasazování příslušníků vojenské veterinární služby pro potřeby integrovaného záchranného systému.

Praktická část diplomové práce, která navazuje na část teoretickou, řeší pomocí monitorovaných rozhovorů s příslušníky vojenské veterinární služby činnost vojenské veterinární zásahové skupiny při praktických nasazeních, ke kterým došlo v roce 2017. Dále je zde zhodnocen proces nasazování vojenských veterinárních zásahových skupin pro potřeby integrovaného záchranného systému při mimořádných událostech veterinárního charakteru a krátce pojednáno o aviární influenze a mimořádných veterinárních opatřeních, které byly k zamezení šíření uvedené nebezpečné nákazy vydány.

Cílem práce je zhodnotit strukturu a činnost vojenské veterinární služby, její procesní i praktické zapojení do integrovaného záchranného systému a zjistit připravenosti na řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru.

Výsledkem diplomové práce jsou návrhy opatření k zefektivnění přípravy a výcviku příslušníků vojenské veterinární služby.

Klíčová slova

Armáda České republiky, vojenská veterinární služba, integrovaný záchranný systém, vojenská veterinární zásahová skupina, ptačí chřipka.

Abstract

This diploma thesis deals with the issue of the Military Veterinary Service, which is an integral part of the military health service of the Army of the Czech Republic.

The theoretical part of this thesis focuses on an assessment of the current state of the Military Veterinary Service. The organizational structure of the Military Veterinary Service is described and its basic tasks are characterized. Furthermore, the process of deployment of Military Veterinary Services personnel for the needs of the integrated rescue system is evaluated in this part.

The theoretical portion of this diploma thesis is followed by a practical part, which deals with the activities of the Military Veterinary Intervention Group during practical exercises that took place in 2017. It also evaluates the process of the military veterinary intervention groups' deployment for the needs of the integrated rescue system for emergency events of a veterinary nature and briefly discusses avian influenza and emergency veterinary measures that have been issued of prevent the spread of that dangerous disease.

The aim of this thesis is to evaluate the structure and activity of the Military Veterinary Service, its process and practical involvement in the integrated rescue system and to assess the level of preparedness for dealing with extraordinary events of a veterinary character.

The conclusion of the diploma thesis is a proposal of measures to make the preparation and training of members of the Military Veterinary Service more effective.

Keywords

Army of the Czech Republic, Military Veterinary Service, Integrated Rescue System, Military Veterinary Intervention Group, Avian Influenza.

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Vojenská veterinární služba.....	12
3	Struktura Vojenské veterinární služby.....	15
3.1	Sekce podpory Ministerstva obrany	16
3.1.1	Hlavní úkoly	17
3.2	Agentura vojenského zdravotnictví.....	17
3.2.1	Hlavní úkoly	17
3.3	Vojenský veterinární ústav Hlučín.....	18
3.3.1	Organizační struktura.....	18
3.3.2	Hlavní úkoly	19
3.4	Centrum vojenské kynologie	20
3.4.1	Organizační struktura.....	20
3.4.2	Hlavní úkoly	21
3.5	Stanice biologické ochrany letiště	22
4	Úkoly Vojenské veterinární služby.....	23
4.1	Veterinární hygienický dozor	26
4.2	Veterinární dozor nad ochranou životního prostředí	27
4.3	Odborná veterinární činnost.....	28
4.4	Nákazy zvířat a protinákazová opatření.....	29
4.5	Vojenská služební kynologie.....	31
4.6	Veterinární laboratorní diagnostika.....	32
4.7	Veterinární zabezpečení stanic biologické ochrany letišť	33
4.8	Veterinární zabezpečení vojenských újezdů.....	34

5	Síly a prostředky vojenské veterinární služby vyčleněné ve prospěch IZS ...	35
5.1	Vojenská veterinární zásahová skupina I.....	35
5.1.1	Složení.....	35
5.1.2	Schopnosti	37
5.1.3	Materiálně technické vybavení.....	37
5.2	Vojenská veterinární zásahová skupina II	38
5.2.1	Složení.....	39
5.2.2	Schopnosti	40
5.2.3	Materiálně technické vybavení.....	40
6	Nasazování sil a prostředků vojenské veterinární služby v rámci IZS.....	42
6.1	Záchranné práce.....	45
6.1.1	Použití AČR dle zákona č. 219/1999 Sb.	45
6.1.2	Použití AČR dle zákona č. 239/2000 Sb.	48
6.2	Likvidační práce	49
6.2.1	Použití AČR dle zákona č. 219/1999 Sb.	50
6.2.2	Použití AČR dle zákona č. 239/2000 Sb.	50
6.3	Odstraňování jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky	53
7	Praktické nasazení sil a prostředků vojenské veterinární služby pro IZS.....	55
7.1	Ptačí chřipka	55
7.2	Mimořádná veterinární opatření.....	57
7.3	Proces aktivace vojenské veterinární zásahové skupiny	59
7.4	Aktivace VVZS I leden 2017.....	62
7.4.1	Vyhodnocení nasazení.....	65
7.5	Aktivace VVZS I únor 2017.....	68

7.5.1	Vyhodnocení nasazení.....	70
8	Diskuze	72
9	Závěr	77
10	Seznam použitých zkratek.....	78
11	Seznam použitých obrázků	80
12	Seznam použité literatury.....	81

1 ÚVOD

Předkládána diplomová práce se věnuje problematice vojenské veterinární služby, která je nedílnou součástí vojenského zdravotnictví Armády České republiky.

Na základě studia dostupné literatury, právních norem a celé řady dalších předpisů, a na základě monitorovaných rozhovorů s mnoha pracovníky nejen vojenské veterinární služby, poskytuje základní obraz o její organizační struktuře, praktické činnosti a procesním i praktickém zapojení do integrovaného záchranného systému.

Diplomová práce obsahuje část teoretickou i praktickou. Teoretické části je věnováno pět kapitol, ve kterých je charakterizovaná organizační struktura vojenské veterinární služby a zhodnoceny její základní úkoly. Dále teoretická část analyzuje síly a prostředky vojenské veterinární služby vyčleňované pro integrovaný záchranný systém, včetně jejich materiálně technického vybavení, a proces jejich vyžadování a nasazování v případě vzniku mimořádné události, pro jejíž zdárné řešení je nasazení uvedených sil a prostředků žádoucí.

Praktická část diplomové práce se věnuje dvěma skutečným nasazením příslušníků vojenské veterinární služby, ke kterým došlo v roce 2017 v souvislosti s likvidací ohnisek ptačí chřipky. V této části je podrobně analyzován celý proces zapojení sil a prostředků vojenské veterinární služby do integrovaného záchranného systému za účelem likvidace zmíněné nebezpečné nákazy, od doručení žádostí o výpomoc od Státní veterinární správy České republiky, přes aktivaci vojenské veterinární zásahové skupiny, vydání příslušného Nařízení náčelníka Generálního štábu Armády České republiky, až po praktickou činnost příslušníků vojenské veterinární služby v ohniscích nákazy.

Hlavním cílem diplomové práce je poskytnout základní a nejdůležitější informace o struktuře a činnosti vojenské veterinární služby. Dále zhodnotit její procesní i praktické zapojení do integrovaného záchranného systému a rovněž zjistit připravenost příslušníků vojenské veterinární služby na řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru. Výsledkem práce jsou návrhy na maximální možné zefektivnění přípravy a výcviku s možností jejich využití v praxi.

Téma diplomové práce Analýza vojenské veterinární služby a její role v integrovaném záchranném systému jsem si vybral ke zpracování záměrně, protože má přímou souvislost s mým profesním zaměřením.

Více než dvanáct let jsem vojákem z povolání Armády České republiky. Od roku 2015 působím ve struktuře vojenské veterinární služby a v rámci plnění služebních úkolů a povinností úzce spolupracuji jak s pracovníky vojenské veterinární služby v přímém výkonu, tak i s pracovníky řídicími. Do diplomové práce se tudíž promítají mé vlastní zkušenosti, vyplývající z mého služebního zařazení, zejména v části praktické, protože do nasazení příslušníků vojenské veterinární služby v souvislosti s likvidací ohnisek ptačí chřipky v roce 2017 jsem byl, z pozice řídicího manažera operačně taktického prvku vojenské veterinární služby, aktivně zapojen.

Na úvod považuji za velmi důležité uvést, že všechny právní normy a předpisy, které byly použity při vypracování této diplomové práce, odrážejí právní stav ke dni 1. května 2018.

2 VOJENSKÁ VETERINÁRNÍ SLUŽBA

Vojenská veterinární služba je jednou ze složek Armády České republiky (dále jen „AČR“), která je organizačně začleněna do struktur vojenské zdravotnické služby AČR.

Organizaci a výkon veterinárního zabezpečení v rezortu obrany odborně řídí a kontroluje Hlavní veterinární lékař Ministerstva obrany (dále jen „MO“) plukovník MVDr. Jaromír Vopršal ze strategického stupně velení a řízení, který představuje Generální štáb AČR (dále jen „GŠ AČR“).

Vedle Hlavního veterinárního lékaře MO je součástí vojenské veterinární služby několik desítek pracovníků ať už jako voják z povolání, tedy *„občan, který vojenskou činnou službu vykonává jako svoje zaměstnání“* [1, § 2 odst. 1)] nebo občanský zaměstnanec, kterým je *„fyzická osoba, která se zavázala vykonávat závislou práci v základním pracovněprávním vztahu k Armádě České republiky.“* [2, čl. 1 odst. 4 písm. f)]

Hierarchická organizace vojenské veterinární služby je dvojstupňová, vedle strategického stupně je druhým stupněm velení a řízení stupeň operačně taktický reprezentovaný Agenturou vojenského zdravotnictví (dále jen „AVZdr“).

Pro potřeby plnění svých úkolů disponuje vojenská veterinární služba odbornými a veterinárními zařízeními, kterými jsou Vojenský veterinární ústav v Hlučíně (dále jen „VVetÚ“) a Centrum vojenské kynologie v Chotyni (dále jen „CVK“), které jsou v přímé podřízenosti AVZdr. Další odborné veterinární zařízení vojenské veterinární služby představují stanice biologické ochrany (dále jen „SBIOL“) dislokované u leteckých základen.

Činnost vojenské veterinární služby vychází primárně z národní legislativy, zejména zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých

souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (veterinární zákon) [3] a zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. [4]

Veterinární zákon je moderním právním předpisem souladným s evropským právem, který se zaměřuje hlavně na ochranu zdraví zvířat před nemocemi a nákazami, snaží se zajistit welfare zvířat, tedy jejich pohodu představující *„stav dokonalého fyzického a psychického zdraví, kdy zvíře žije v souladu se svým prostředím,“* [5] dále ochranu našeho území před nákazami a výrazný akcent klade na souvislost zdraví zvířat se zdravím lidí prostřednictvím zajištění zdravotní nezávadnosti živočišných produktů.

Zákon na ochranu zdraví zvířat proti týrání je zaměřen na ochranu zvířat před týráním, jakýmkoli protiprávním poškozováním jejich zdraví nebo před jejich případným bezdůvodným nebo nehumánním usmrcováním člověkem.

Kromě dvou uvedených zákonných norem existuje dále mnoho dalších zákonů a prováděcích předpisů, které jsou pro oblast veterinární péče relevantní. Jedná se např. o zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, [6] zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, [7] zákon č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky, ve znění pozdějších předpisů [8] nebo vyhláška Ministerstva zemědělství č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka. [9] Základním vnitřním předpisem pro činnost vojenské veterinární služby je předpis Vet-1-2 Veterinární zabezpečení. [10]

Vojenská veterinární služba vykonává v rámci své působnosti celou řadu činností. Základním úkolem veterinární péče je ochrana zdraví zvířat zejména před

nakažlivými nemocemi a zoonózami, které představují „onemocnění nebo infekce, které jsou přirozeně přenosné přímo nebo nepřímo mezi zvířaty a lidmi,“ [9, § 2 odst. 1 písm. a)] dále welfare zvířat a také zajištění zdravotní nezávadnosti živočišných produktů, která má zajistit ochranu zdraví obyvatelstva.

Dominantní složkou činnosti vojenské veterinární služby je výkon státního veterinárního dozoru, v rámci kterého dohlíží nad zdravím zvířat, nad tím, aby nebyla týrána, dohlíží nad dodržováním kritérií pro zdravotní nezávadnost potravin živočišného původu a také činí úkony k ochraně území České republiky před možným zavlečením nebezpečných nákaz nebo jeho nositelů. Obsahem státního veterinárního dozoru je rovněž i sledování nálezové situace v prostředí volně žijících zvířat.

Důležitou činností vojenské veterinární služby je rovněž vyčleňování vlastních sil a prostředků pro potřeby integrovaného záchranného systému za účelem řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru, kterými rozumíme epizootie neboli „hromadné nakažlivé onemocnění zvířat.“ [11, str. 124] Epizootie řadíme mezi mimořádné události přírodní. [12, str. 15 - 16]

Nejvýznamnější a odbornou úlohu v otázkách veterinární péče sehrává Státní veterinární správa České republiky (dále jen „SVS ČR“) coby správní úřad v rezortu zemědělství a nejvyšší orgán veterinární správy s celostátní působností. Veterinární zákon ovšem stanoví další orgány, které vykonávají státní správu ve věcech veterinární péče [3, § 43] a jedním z nich je i MO zastoupené vojenskou veterinární službou.

3 STRUKTURA VOJENSKÉ VETERINÁRNÍ SLUŽBY

Vojenská veterinární služba je organizačně začleněna do struktur vojenské zdravotnické služby AČR.

Vojenskou veterinární službu tvoří několik desítek vojáků z povolání začleněných do struktur vojenské zdravotnické služby AČR a dalších několik desítek vojáků z povolání začleněných mimo zdravotnickou službu AČR, např. u Hradní stráže (dále jen „HS“), Vojenské policie (dále jen „VP“) nebo na leteckých základnách.

Kromě vojáků z povolání tvoří vojenskou veterinární službu rovněž několik desítek občanských zaměstnanců, kteří pracují na tabulkových postech s veterinární problematikou.

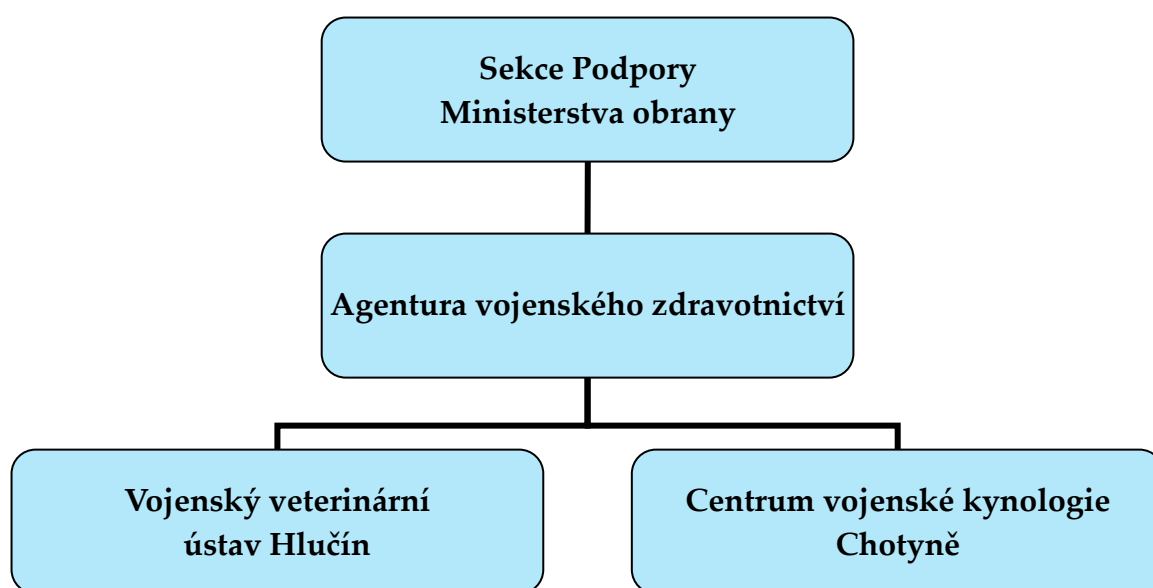
Vojáci z povolání, jakož i občanskí zaměstnanci, jsou v rámci vojenské veterinární služby zařazeni v těchto pozicích:

- *vojenští veterinární lékaři;*
- *vysokoškolsky vzdělaní odborníci v příbuzných oborech;*
- *veterinární technici a laboranti;*
- *specialisté pro vojenskou kynologii;*
- *psovodi a ošetřovatelé služebních psů;*
- *specialisté pro biologickou ochranu letišť. [10, čl. 10]*

Vojenská veterinární služba je hierarchicky organizovaná dvoustupňově na stupeň strategický a stupeň operačně taktický. Strategický stupeň velení a řízení představuje GŠ AČR a MO, stupeň operačně taktický AVZdr. Výkonnými organizačními celky AVZdr jsou VVetÚ a CVK.

V čele vojenské veterinární služby stojí Hlavní veterinární lékař MO, který je organizačně začleněn do struktur GŠ AČR, konkrétně na Sekci podpory MO (dále jen „SPod MO“). Pozici Hlavního veterinárního lékaře MO zastává plukovník MVDr. Jaromír Vopršal, který vojenskou veterinární službu odborně řídí od 1. ledna 2011.

Organizační schéma velení a řízení vojenské veterinární služby znázorňuje obrázek 1.

Obrázek 1 Organizační struktura velení a řízení vojenské veterinární služby [autor]

3.1 Sekce podpory Ministerstva obrany

SPod MO je organizačním útvarem MO, který je v rámci vojenské veterinární služby odpovědný za její koncepční a kontrolní činnost a rovněž za její odborné a metodické řízení. V rámci SPod MO je vojenská veterinární služba zastoupena oddělením zdravotních agend odboru vojenského zdravotnictví, do jehož struktury je začleněn Hlavní veterinární lékař MO, který vojenskou veterinární službu odborně řídí. Přímo podřízeným vojenským zařízením SPod MO je AVZdr.

3.1.1 Hlavní úkoly

V oblasti vojenské veterinární služby patří mezi hlavní úkoly SPod MO zejména:

- zabezpečení výkonu státní správy v oblasti veterinární péče,
- provádění dohledu nad výkonem veterinární péče v operacích AČR na území České republiky, v operacích zahraničních a rovněž nad zabezpečením aliančních sil na území České republiky,
- odborné a metodické řízení oblasti poskytování veterinární péče, vojenské služební kynologie a biologické ochrany letišť.

3.2 Agentura vojenského zdravotnictví

AVZdr je organizační celek, který je v přímé podřízenosti ředitele SPod MO. V oblasti vojenské veterinární služby je odborně nadřízený všem vojenským útvarům (dále jen „VÚ“) a vojenským zařízením (dále jen „VZ“) AČR. V rámci AVZdr je vojenská veterinární služba zastoupena oddělením veterinární služby odboru vojenské farmacie, zdravotnického materiálu a veterinární služby.

3.2.1 Hlavní úkoly

V rámci vojenské veterinární služby je AVZdr odborným prvkem pro řízení a organizaci poskytování veterinárního zabezpečení rezortu obrany v operacích na území České republiky i mimo ně a při zabezpečení aliančních sil na území České republiky. Je výkonným prvkem s celorezortní působností pro realizaci veterinárního zabezpečení a dozoru a prvkem odpovědným za výcvik kynologických odborností a biologickou ochranu letišť.

Dále v oblasti vojenské veterinární služby v rezortu obrany AVZdr odpovídá zejména za:

- nakládání s veterinárním materiálem,

- realizaci státního veterinárního odborného dozoru v oblasti veterinární péče,
- komplexní léčebně preventivní péči o všechna zvířata v gesci rezortu obrany,
- realizaci hygienického dozoru stravovacích zařízení a dodavatelů potravin, surovin a krmiv živočišného původu na teritoriu České republiky i v zahraničních operacích.

3.3 Vojenský veterinární ústav Hlučín

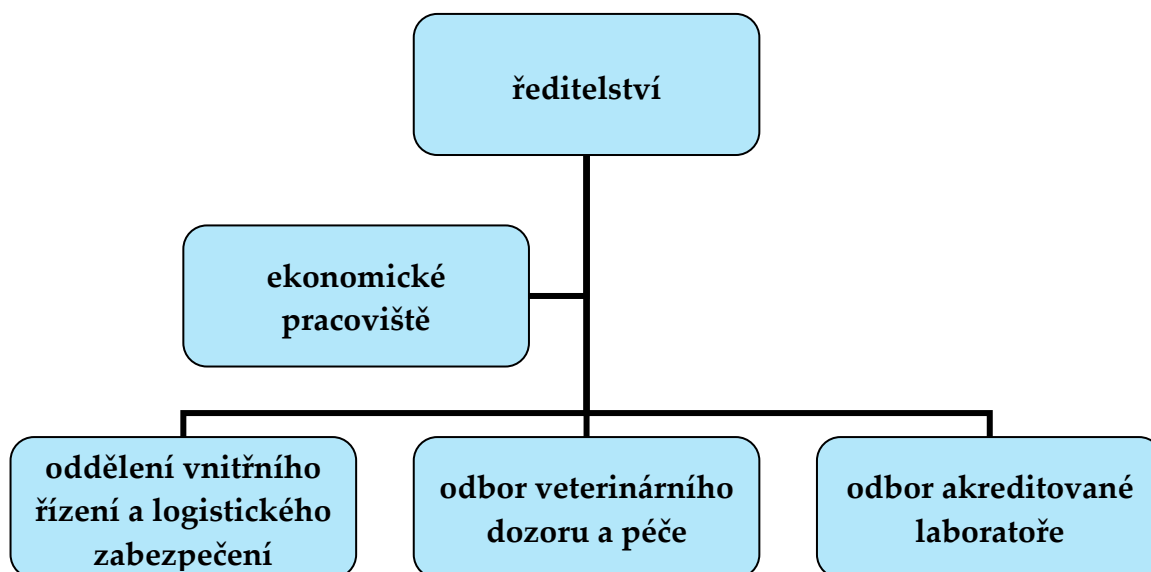
VVetÚ je odborný organizační celek, který je v přímé podřízenosti ředitele AVZdr. Představuje odborně metodické a výkonné zařízení vojenské veterinární služby, které je určené zejména k praktickému zabezpečení všech činností v oblasti veterinární péče. Přímou zabezpečuje všechny VÚ a VZ AČR a vojenské výcvikové prostory.

Ředitelem VVetÚ, který je dislokován ve městě Hlučín v okrese Opava, je plukovník MVDr. Vladimír Žákovčik, který je přímo podřízen řediteli AVZdr. V čele VVetÚ působí od 1. srpna 2011.

3.3.1 Organizační struktura

VVetÚ se, kromě ředitelství jehož součástí je ekonomické oddělení, vnitřně organizačně člení do třech celků. První organizační celek představuje oddělení vnitřního řízení a logistického zabezpečení, které tvoří skupina vnitřního řízení, skupina evidence a pořizování materiálu a skupina logistické podpory. Druhým organizačním celkem je odbor veterinárního dozoru a péče, který se skládá z oddělení veterinárního zabezpečení teritoria a oddělení veterinárního zabezpečení vojenských újezdů. Poslední celek představuje odbor akreditované laboratoře, který tvoří oddělení hygieny potravin a oddělení epizootologie.

Schéma základní organizační struktury VVetÚ znázorňuje obrázek 2.

Obrázek 2 Základní organizační struktura Vojenského veterinárního ústavu [autor]

3.3.2 Hlavní úkoly

VVetÚ vyčleňuje veterinární odborníky k zabezpečení zahraničních operací a k řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru v součinnosti se složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“).

Dále VVetÚ plní tyto hlavní úkoly:

- prakticky vykonává státní veterinární dozor u VÚ a VZ AČR a ve vojenských výcvikových prostorech,
- provádí komplexní odbornou veterinární péči o zvířata v rezortu obrany,
- zajišťuje nepřetržitou odbornou veterinární péči, veterinární pohotovostní službu a hospitalizaci služebních zvířat,
- provádí komplexní laboratorní vyšetřování potravin, surovin a krmiv živočišného původu a krácený rozbor pitné vody,
- vykonává veterinární hygienický dozor u subjektů, které vyrábí, dodávají nebo jinak zacházejí s potravinami, surovinami a krmivy živočišného

původu určenými pro MO, dále nad dodávkami těchto produktů pro jednotky AČR působící v zahraničí,

- vykonává akreditovanou laboratorní diagnostiku stanovených nemocí zvířat a vyšetření biologických klinických vzorků,
- zajišťuje ochranu vojsk proti onemocněním přenosným ze zvířat na člověka a monitoring takových nákaz.

3.4 Centrum vojenské kynologie

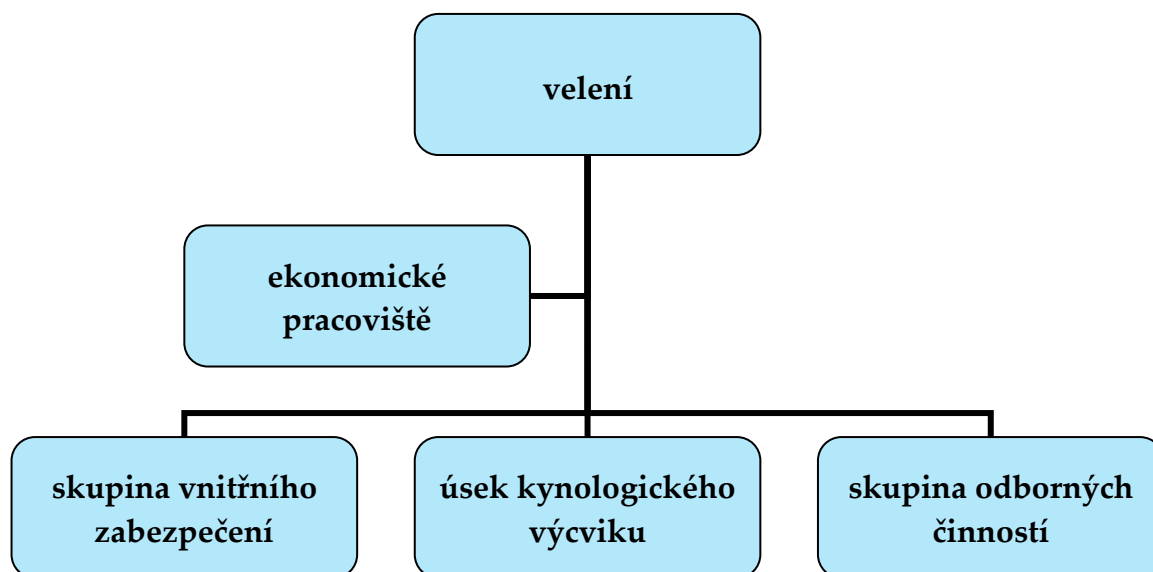
CVK je odborný organizační celek v přímé podřízenosti ředitele AVZdr. Představuje specializované výcvikové zařízení, které je určené k plnění úkolů vojenské služební kynologie pro rezort obrany, zejména k provádění centralizovaného výcviku psovodů a služebních psů všech příslušníků AČR, VP a HS a na základě mezirezortních smluv a dohod také příslušníků ostatních určených rezortů se služebními psy.

Náčelníkem CVK, které je dislokováno v obci Chotyně nedaleko Hrádku nad Nisou v okrese Liberec v areálu Státního hradu Grabštěj, je od 1. října 2017 podplukovník Ing. Aleš Vítek, který je přímo podřízen řediteli AVZdr.

3.4.1 Organizační struktura

CVK se, kromě velení jehož součástí je ekonomické oddělení, vnitřně organizačně člení do třech celků. První organizační celek představuje skupina vnitřního zabezpečení, kterou tvoří pracoviště řízení, pracoviště podpory a pracoviště ochrany informací. Druhým organizačním celkem je úsek kynologického výcviku, který se skládá ze dvou výcvikových skupin. Poslední celek představuje skupina odborných činností, kterou tvoří pracoviště zabezpečení materiálu a služeb a pracoviště doplňování a péče o služební psy.

Schéma základní organizační struktury CVK znázorňuje obrázek 3.

Obrázek 3 Základní organizační struktura Centra vojenské kynologie [autor]

3.4.2 Hlavní úkoly

CVK zabezpečuje odborný výcvik služebních psů a vojenské odborné kariérové vzdělávání a odborný výcvik v oblasti vojenské služební kynologie všech příslušníků AČR, VP a HS a na základě mezirezortních smluv a dohod také příslušníků ostatních určených rezortů se služebními psy.

Dále CVK plní tyto hlavní úkoly:

- poskytuje odbornou a metodickou pomoc v oblasti vojenské služební kynologie u všech organizačních celků s vojenskou služební kynologií,
- připravuje psovody a služební psy na vyslání do zahraniční operace,
- připravuje psovody a služební psy k reprezentaci rezortu obrany ve vojenské služební kynologii,
- zabezpečuje průběh výcvikové části přezkoušení nově vykupovaných služebních psů,
- zabezpečuje karanténu nově pořízených služebních psů,

- zajišťuje všestrannou péči služebním psům, kteří byli vyřazeni ze služby.

3.5 Stanice biologické ochrany letiště

SBiOL jsou odbornými zařízeními vojenské veterinární služby, určenými k zajištění biologické ochrany letišť a létání. Jsou dislokované na vojenské letecké základně Praha - Kbely, Čáslav a Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou.

Biologická ochrana letišť a létání představuje „*souhrn preventivních, pasivních a aktivních opatření, zaměřených ke snížení výskytu a migrace ptactva na letištích, v letištních prostorech a v prostorech pro létání, a tím k minimalizaci nebezpečí střetu letadel s ptáky nebo jejich nasátí.*“ [10, čl. 222]

Biologickou ochranu letišť odborně řídí hlavní odborník v oblasti vojenské služební ornitologie MO. Za její uskutečňování odpovídá příslušný velitel letecké základny. Z uvedeného vyplývá, že SBiOL nejsou v přímé podřízenosti AVZdr.

Veterinárnímu zabezpečení, které pro činnost SBiOL zabezpečuje vojenská veterinární služba, jakož i hlavním úkolům, které stanice vykonávají, se blíže věnuje kapitola 4.7.

4 ÚKOLY VOJENSKÉ VETERINÁRNÍ SLUŽBY

Vojenská veterinární služba zabezpečuje celou škálu činností, které jsou specifikovány v několika předpisech.

Veterinární zákon, [3] který představuje základní národní právní normu pro činnost vojenské veterinární služby, specifikuje veterinární péči jako péči, která zahrnuje:

- a) *péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty vnímavých druhů a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zdraví zvířat před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka,*
- b) *péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty,*
- c) *ochranu území České republiky před zavlečením nákaz zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí,*
- d) *ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí,*
- e) *veterinární asanaci. [3, § 2]*

Úkoly vojenské veterinární služby jsou stanoveny rovněž i ve vnitřním předpise Vet-1-2 Veterinární zabezpečení, [10] kde je zakotveno, že mezi základní úkoly patří zejména:

- a) *zabezpečení ochrany zdraví vojsk před onemocněním ze zdravotně závadných potravin a surovin;*
- b) *zabezpečení ochrany zdraví vojsk před onemocněním přenosným ze zvířat na člověka (včetně ochrany před účinkem bojových biologických látek);*

- c) *dozor nad zabezpečením vojsk zdravotně nezávadnými a biologicky plnohodnotnými potravinami;*
- d) *zabezpečení dobrého zdravotního stavu a dozor nad zabezpečením pohody a využitelnosti zvířat v působnosti rezortu obrany - služebních psů a loveckých dravců používaných ke služebním účelům, laboratorních zvířat chovaných pro pokusné účely, hospodářských zvířat chovaných na území vojenských újezdů a volně žijících zvířat, která mají životní teritorium na pozemcích, s nimiž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany;*
- e) *plnění úkolů a rozvoj vojenské služební kynologie u vojenských útvarů, vojenských zařízení;*
- f) *plnění úkolů biologické ochrany letišť a létání;*
- g) *sledování a vyhodnocování ekologických rizik u útvarů a ve vojenských újezdech;*
- h) *zabezpečení útvarů služebními zvířaty a veterinárním materiálem;*
- i) *zabezpečení úkolů rezortu obrany při řešení krizových situací ve veterinární oblasti;*
- j) *výcvik a odborná příprava zaměstnanců rezortu obrany v oblasti veterinární péče;*
- k) *zajištění správné hygienické praxe v zařízeních, které spadají do působnosti rezortu obrany;*
- l) *veterinární zabezpečení v zahraničních operacích. [10, čl. 3]*

O úkolech vojenské veterinární služby se dozvídáme i v Doktríně Armády České republiky, [13] kde je stručně uvedeno, že vojenská veterinární služba zajišťuje „výkon státní správy a státního veterinárního dozoru v oboru své působnosti, komplexní veterinární léčebně-preventivní péči pro služební zvířata včetně zabezpečení hospodářských a volně žijících zvířat na území vojenských výcvikových prostorů a schopnosti služební kynologie a biologické ochrany letišť. Vyčleňuje zásahové skupiny pro krizové situace veterinárního charakteru na teritoriu ČR a v zahraničních operacích.“ [13, str. 39]

Důležitou součástí činnosti vojenské veterinární služby je výkon státního veterinárního dozoru, protože MO, zastoupené vojenskou veterinární službou, je orgánem určeným k výkonu státní správy ve věcech veterinární péče. Za tímto účelem veterinární zákon [3] stanoví, že MO v oboru své působnosti:

- a) *organizuje provádění mimořádných veterinárních opatření nařízených jinými orgány, popřípadě činí v dohodě s těmito orgány vlastní mimořádná veterinární opatření,*
- b) *provádí ve spolupráci se Státní veterinární správou povinné preventivní, diagnostické a léčebné úkony k předcházení vzniku a šíření nebezpečných nákaz a k jejich zdolávání, jakož i jiné odborné veterinární úkony, potřebné k veterinární kontrole zdraví a dědičnosti zdraví,*
- c) *vykonává státní veterinární dozor a činí opatření k odstranění zjištěných nedostatků v objektech důležitých pro obranu státu,*
- d) *poskytuje Státní veterinární správě informace důležité z hlediska předcházení vzniku a šíření nebezpečných nákaz a péče o zdravotní nezávadnost živočišných produktů.*

[3, § 45 odst. 1]

Dle výše uvedeného výčtu činností vojenské veterinární služby v souvislosti s výkonem státního veterinárního dozoru je uvedeno, že vojenská veterinární služba vykonává státní veterinární dozor v objektech důležitých pro obranu státu. Dle zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, [14] se za objekty důležité pro obranu státu považují zejména „*pozemky a stavby umístěné ve vojenských újezdech a jejich příslušenstvích, které mají z politického, vojenského nebo hospodářského hlediska význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil.*“ [14, § 29 odst. 1]

Jednotlivé činnosti vojenské veterinární služby jsou blíže specifikovány v následujících podkapitolách.

4.1 Veterinární hygienický dozor

V oblasti veterinárního hygienického dozoru zabezpečují příslušníci vojenské veterinární služby zejména tyto úkoly:

- *péči o zdravotní nezávadnost surovin, potravin a krmiv živočišného původu a ochranu zdraví osob před jeho poškozením nebo ohrožením těmito produkty;*
- *ochranu vojsk před dodávkami zdravotně závadných živočišných produktů;*
- *prevenci vzniku a šíření alimentárních onemocnění;*
- *kontrolu dodržování správné výrobní a hygienické praxe a platných standardů jakosti potravin;*
- *ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími se zpracováním surovin, potravin a krmiv;*
- *ochranu zvířat v rezortu obrany před dodávkami zdravotně závadných krmiv.*

[10, čl. 27]

Odborná činnost příslušníků vojenské veterinární služby má v rámci veterinárního hygienického zabezpečení charakter státního veterinárního dozoru, který zahrnuje např. veterinární vyšetření potravin, prohlídku zvěřiny, masa a rozhodování o jejich použitelnosti (požitelnosti).

Veterinární hygienický dozor se vykonává ve všech zařízeních rezortu obrany, kde se uskutečňuje jakákoli manipulace se surovinami, potravinami a krmivy živočišného původu, které musí být zdravotně nezávadné a nesmí být zdrojem šíření nálezů a nemocí. Dozor se vykonává ve skladech potravin a surovin, při přípravě stravy jakož i při její případné přepravě. Příslušníci vojenské veterinární služby rovněž provádí za účelem správné výrobní a hygienické praxe veterinární hygienický dozor u všech civilních výrobců a dodavatelů, kteří surovinami, potravinami a krmivy živočišného původu zásobují rezort obrany.

Vojenská veterinární služba dále zabezpečuje veterinární hygienický dozor v rámci soustředění vojsk, kdy se kontroluje proviant, který je v rámci soustředění vojsk na určené místo dovezen, skladování potravin a surovin živočišného původu a manipulaci s nimi.

Dojde-li u vojsk k výskytu alimentárního onemocnění, vojenská veterinární služba vykoná cílený veterinární hygienický dozor a okamžitě nařídí opatření, která zajistí vyřazení zdravotně závadných, případně i podezřelých, potravin z konzumace a opatření, která umožní vyhledání zdroje onemocnění.

Alimentárním onemocněním se rozumí onemocnění člověka v souvislosti s příjmem potravy nebo vody. [15, str. 89] Typickým alimentárním onemocněním je např. salmonelóza.

4.2 Veterinární dozor nad ochranou životního prostředí

Vojenská veterinární služba se rovněž v rozsahu své působnosti podílí v rezortu obrany na tvorbě a ochraně životního prostředí.

V oblasti tvorby životního prostředí posuzuje vojenská veterinární služba vlivy lidské činnosti na životní prostředí, zejména při chovu zvířat a zacházení s živočišnými produkty a odpady živočišného původu. Hlavní úkol spočívá v dodržování všech požadavků v oblasti nakládání s odpady v odborných a výcvikových zařízeních. Ve vojenských újezdech pak vojenská veterinární služba průběžně sleduje výskyt vybraných kontaminujících agens a průnik cizorodých látek do potravinových řetězců.

Hlavní úkol vojenské veterinární služby v oblasti ochrany životního prostředí spočívá v hodnocení vlivu provozů stravovacích zařízení a proviantních skladů na životní prostředí u VÚ a VZ nebo vyhodnocování vlivu provozu psinců na životní prostředí.

4.3 Odborná veterinární činnost

Příslušníci vojenské veterinární služby vykonávají v rezortu obrany v souladu s veterinárním zákonem [3, § 58 odst. 2 písm. d)] odbornou veterinární činnost, kterou se rozumí:

- a) *veterinární preventivní činnost,*
- b) *vyšetřování, stanovení diagnózy a léčení zvířat a chirurgické zákroky na zvířatech,*
- c) *předepisování léčiv, veterinárních přípravků a veterinárních technických prostředků, podávání léčiv a veterinárních přípravků, jejichž prodej a výdej jsou vázány na předpis veterinárního lékaře,*
- d) *prohlídka jatečných zvířat a masa a vyšetřování ostatních živočišných produktů,*
- e) *diagnostika zdravotního stavu zvířat, včetně veterinární laboratorní diagnostiky,*
- f) *veterinární asanační činnost,*
- g) *další odborné činnosti, k nimž je třeba odpovídající kvalifikace získané studiem a praxí ve veterinárním, popřípadě i jiném oboru. [3, § 58 odst. 1]*

Veterinární péče o zvířata v rezortu obrany je zabezpečována formou laické a odborné první pomoci. Laickou první pomoc poskytují služebním zvířatům v případě potřeby jejich ošetřovatelé, psovodi nebo sokolníci, kteří jsou povinni znát způsob poskytnutí první pomoci zvířatům při běžných onemocněních a poraněních. Odbornou první pomoc poskytují příslušní vojenští veterinární lékaři.

Léčbu služebních zvířat zajišťují v plném rozsahu vojenští veterinární lékaři u VÚ nebo VZ. Léčba služebního zvířete, jeho specializované vyšetření nebo ošetření, které není možné uskutečnit u VÚ nebo VZ je zajišťováno na veterinární ošetřovně v Praze, dále u VVetÚ a CVK. Zmíněná pracoviště jsou odborně personálně a přístrojově k uvedené činnosti vybavena. U VVetÚ a CVK mohou být

služební zvířata i hospitalizována, protože uvedená odborná zařízení rovněž disponují zařízeními pro ustájení psů a pro ubytování psovodů.

Nelze-li zajistit dosažitelnost vojenských veterinárních lékařů, při vzniku nebezpečí poškození zdraví nebo možnosti ztráty zvířete z prodlení, zajišťují v nejnutnějším rozsahu léčebnou péči o zvířata v rezortu obrany soukromí veterinární lékaři. V uvedených případech zabezpečí VÚ nebo VZ po předchozí konzultaci s vojenským veterinárním lékařem a na základě jeho pokynů, vyšetření nebo ošetření služebního zvířete u nejbližšího nasmlouvaného a určeného soukromého veterinárního lékaře.

Cílem veterinární péče o zvířata v rezortu obrany je *„vytvoření optimálních životních podmínek, zabezpečení pohody zvířat a jejich ochrany proti týrání, které zahrnují ustájení, krmení, čištění, péči o výstroj.“* [10, čl. 67]

4.4 Nákazy zvířat a protinákazová opatření

Činnost vojenské veterinární služby zahrnuje v oblasti nákaz *„péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření nákaz a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, včetně ochrany vojsk před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka.“* [10, čl. 85]

Mezi nákazy a nemoci přenosné ze zvířat na člověka, které jsou považovány za nebezpečné, patří např. slintavka a kulhavka, africký mor prasat nebo aviární influenza. Celkový přehled uvedených nákaz a onemocnění, s rozlišením dle jednotlivých druhů zvířat, je uveden ve veterinárním zákoně. [3, příloha č. 2]

Mezi hlavní úkoly vojenské veterinární služby při předcházení vzniku a šíření nákaz patří:

- sledovat zdravotní stav zvířat v rezortu obrany s ohledem na výskyt a šíření nákaz;
- uskutečňovat včasnou diagnostiku možných zdrojů nákaz, plánovat, organizovat, zajišťovat a kontrolovat opatření k jejich zamezení;
- stanovovat a realizovat odpovídající protinákazová opatření a opatření ke zdolávání a tlumení nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;
- na základě platné metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace Státní veterinární správy České republiky zpracovávat a realizovat plán kontroly zdraví zvířat;
- chránit svěřená území a zvířata v rezortu obrany před zavlečením nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;
- sledovat ve spolupráci s orgány Státní veterinární správy České republiky prognózy vývoje nákaz;
- sledovat nákazovou situaci v oblastech rozmístění vojsk a zahraničních operacích;
- poskytovat informace o nákazách zvířat a nemocích přenosných ze zvířat na člověka vojskům, cvičícím na území vojenských výcvikových prostorů;
- sledovat a zavádět do praxe vývojové trendy, možnosti rychlé diagnostiky a ochrany zvířat při použití bojových biologických prostředků. [10, čl. 86]

Základní opatření při předcházení vzniku a šíření nákaz spočívají v karanténě nebo izolaci zvířat a preventivních protinákazových opatřeních.

Karanténou se rozumí „dočasné oddělené umístění zvířat před jejich zařazením do stáda nebo před jejich přemístěním z hospodářství, v jehož průběhu se provádějí preventivní a diagnostické úkony a sleduje zdravotní stav zvířat.“ [3, § 3 odst. 1 písm. j)]

Izolací se rozumí „dočasné, provozně a místně oddělené umístění zvířat podezřelých z nákazy zvířat nebo zvířat podezřelých z nakažení, v jehož průběhu se provádějí preventivní, diagnostické, popřípadě i léčebné úkony k ochraně před zavlečením nebo šířením nákaz zvířat.“ [3, § 3 odst. 1 písm. i)]

Preventivní protinákazová opatření se zaměřují především na zdravá zvířata. Preventivní činnost zahrnuje zejména veterinární prohlídky zvířat, veterinární kontrolu dodržování předepsaného způsobu chovu, zdraví zvířat a jeho ochrany nebo veterinární kontrolu čištění stájí, psinců a dalších prostor, ve kterých se zvířata chovají.

4.5 Vojenská služební kynologie

Vojenskou služební kynologii, kterou se rozumí „činnost spojená s držením, péčí, výcvikem a používáním služebních psů a přípravou vojenských psovodů v rezortu MO“ [10, čl. 103 písm. a)] organizuje a odborně řídí prostřednictvím Hlavního kynologa MO Hlavní veterinární lékař MO.

Služební psi, kteří se nachází u organizačních celků AČR, VP a HS, se využívají zejména ke strážnímu zabezpečení a ostraze určených objektů, k prohlídce dopravních prostředků, budov a objektů, při vyhledávání výbušnin, zbraní nebo omamných a psychotropních látek nebo při zabezpečení letišť před střety letadel s ptactvem.

Každý služební pes plní služební úkoly v kategorii, ve které byl vycvičen. Rozlišujeme následující kategorie služebních psů [10, čl. 104]:

- strážní (SV - na volno nebo SB - na pohyblivém stanovišti) - služební pes samostatně bez přítomnosti psovoda střeží určený prostor nebo stanoviště,
- hlídkový obranný (HO) - služební pes v hlídce s psovodem,
- hlídkový všestranný (HV) - služební pes v hlídce s psovodem, který je navíc schopen na povel psovoda samostatně propátrávat určený prostor,
- speciální na vyhledávání zbraní (SPZ) - služební pes vycvičený k vyhledávání ukrytých střelných zbraní a jejich součástí,

- speciální na vyhledávání výbušnin (SPV) - služební pes vycvičený k vyhledávání ukrytých vojenských a průmyslových výbušnin,
- speciální na vyhledávání drog (SPD) - služební pes vycvičený k vyhledávání ukrytých omamných a psychotropních látek,
- speciální pro stanice biologické ochrany letišť (SBIOL) - služební pes loveckých plemen určený k plnění úkolů stanice biologické ochrany letišť.

Použití služebního psa zakotvuje, v případě AČR a HS, zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, [16, § 42] v případě VP se jedná o zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [17, § 44 - 49]

V rámci vojenské služební kynologie zabezpečuje vojenská veterinární služba kompletní potřebnou veterinární péči o služební psy, odborný výcvik jak psovodů, tak i služebních psů a rovněž hospodaření se služebními psy - jejich pořizování a vyřazování.

4.6 Veterinární laboratorní diagnostika

Nedílnou součástí komplexu veterinárního zabezpečení rezortu obrany je rovněž veterinární laboratorní diagnostika, jejíž cílem je:

- *preventivní nebo cílená kontrola zdravotních, hygienických a jakostních ukazatelů potravin, krmiv a surovin a pitné vody;*
- *dohledávání přítomnosti původce alimentárního onemocnění vojsk;*
- *posuzování úrovně hygieny a sanitace prostředí ze stravovacích zařízení Ministerstva obrany;*
- *upřesnění diagnostiky k potvzení nebo vyloučení infekčních a neinfekčních onemocnění zvířat v péči veterinární služby Armády České republiky;*

- *diagnostika nemocí přenosných ze zvířat na člověka, včetně diagnostiky bojových biologických látek u zvířat a v potravinách;*
- *předcházení onemocnění zvířat a zjišťování účelné farmakoterapie u zvířat v péči veterinární služby Armády České republiky;*
- *uskutečňování radiotoxikologické diagnostiky za mimořádných opatření. [10, čl. 182]*

V rámci veterinární laboratorní diagnostiky, kterou zabezpečuje akreditovaná laboratoř VVetÚ, se provádí laboratorní vyšetřování potravin, surovin a krmiv živočišného původu a pitné vody a laboratorní diagnostika nákaz zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

4.7 Veterinární zabezpečení stanic biologické ochrany letišť

Biologická ochrana letišť a létání představuje „*souhrn preventivních, pasivních a aktivních opatření, zaměřených na snížení výskytu a migrace ptactva na letišti, v letištním prostoru a v prostorech pro létání, a tím k minimalizaci nebezpečí střetu letadel s ptáky nebo jejich nasátí.*“ [18, čl. 1]

Biologickou ochranu letišť a létání odborné řídí hlavní odborník v oblasti vojenské služební ornitologie MO. Za její uskutečňování odpovídá příslušný velitel letecké základny.

K plnění úkolů biologické ochrany letišť a létání jsou na leteckých základnách vzdušný sil AČR zřízeny SBiOL, jejichž hlavním úkolem je:

- *plašit ptáky na letišti a v letištním prostoru;*
- *covičit lovecké dravce a služební psy;*
- *vést ekologicko-ornitologický průzkum;*
- *prosazovat a kontrolovat dodržování ekologických opatření, která minimalizují výskyt ptáků na letišti a v letištním prostoru. [10, čl. 224]*

V rámci vojenské služební ornitologie zabezpečuje vojenská veterinární služba kompletní potřebnou veterinární péči o služební dravce i služební psy a rovněž komplexní akviziční proces služebních psů a dravců.

4.8 Veterinární zabezpečení vojenských újezdů

Vojenská veterinární služba vykonává prostřednictvím vojenských veterinárních středisek státní veterinární dozor a odbornou veterinární činnost ve všech vojenských újezdech na území České republiky. Vojenským újezdem se rozumí „*vymezená část území státu určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil.*“ [14, § 30 odst. 1]

Dle zákona o hranicích vojenských újezdů [19] se na území České republiky nachází čtyři vojenské újezdy. Jedná se vojenský újezd Boletice v okrese Český Krumlov, vojenský újezd Březina v okrese Vyškov, vojenský újezd Hradiště v okrese Karlovy Vary a vojenský újezd Libavá, který se nachází v okrese Olomouc.

Veterinární zabezpečení, které vojenská veterinární služba na území všech uvedených vojenských újezdů zabezpečuje, spočívá zejména v zabezpečení veterinárního hygienického dozoru, odborné veterinární činnosti pro služební zvířata i zvířata na území vojenských újezdů volně žijící, ochraně zvířat před nákazami a ochraně zvířat před týráním.

Nachází-li se na území vojenských újezdů vojenské jednotky za účelem plnění výcvikových úkolů, zabezpečuje vojenská veterinární služba veterinární hygienický dozor po dobu jejich pobytu, případně veterinární péči o služební psy.

5 SÍLY A PROSTŘEDKY VOJENSKÉ VETERINÁRNÍ SLUŽBY VYČLENĚNÉ VE PROSPĚCH IZS

Vyčleněné síly a prostředky (dále jen „SaP“) vojenské veterinární služby ve prospěch IZS jsou SaP VVetÚ, které jsou zařazeny v Ústředním poplachovém plánu integrovaného záchranného systému (dále jen „ÚPP IZS“) [20, příloha č. 1, Tabulka 10.] a Směrnici náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky [21, příloha 3, Tabulka 10.] ve formě veterinárních odřadů.

Veterinární odřady představují dvě vojenské veterinární zásahové skupiny (dále jen „VVZS“) označené jako VVZS I a VVZS II, které jsou v případě potřeby určeny k posílení SVS ČR k řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru.

Uvedené dokumenty stanoví slovní popis základních schopností každého z odřadů a počty využitelné specializované techniky a zařízení.

Dále stanoví dobu potřebnou pro poskytnutí stanovených SaP, která činí u VVZS I 12 hodin, u VVZS II 72 hodin. Časové normy je nutné chápat jako nejdelší možné lhůty pro výjezd zásahové skupiny po obdržení požadavku k její aktivaci.

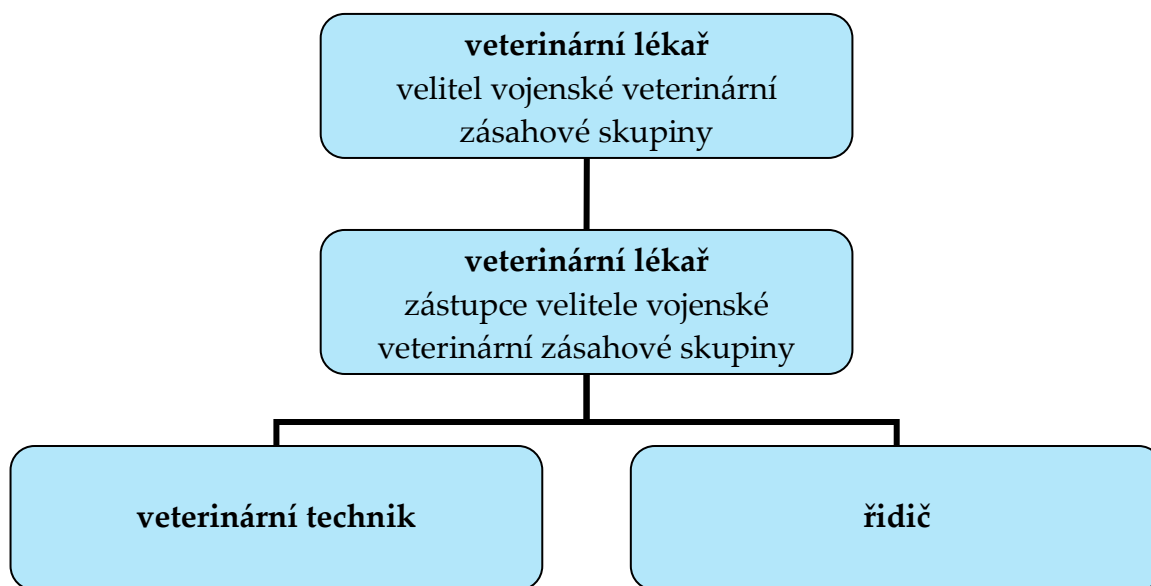
5.1 Vojenská veterinární zásahová skupina I

VVZS I je zásahová vojenská veterinární jednotka určená k řešení incidentů veterinárního charakteru ve prospěch IZS.

5.1.1 Složení

VVZS I tvoří čtyři členové - dva veterinární lékaři, z nichž jeden je velitelem VVZS I a druhý zástupcem velitele, veterinární technik a řidič.

Schéma složení VVZS I znázorňuje obrázek 4.

Obrázek 4 Složení Vojenské veterinární zásahové skupiny I [autor]

Velitel VVZS I se určuje z řad vyškolených veterinárních lékařů VVetÚ. Odpovídá za činnost skupiny, její organizaci, řízení a kontrolu ve fázi pohotovosti a aktivace.

Zástupce velitele VVZS I se určuje z řad vyškolených veterinárních lékařů VVetÚ. Je podřízen veliteli skupiny a v případě potřeby jej v plné míře zastupuje.

Veterinární technik se určuje z řad vyškolených vojáků z povolání a občanských zaměstnanců VVetÚ. Je podřízen veliteli skupiny a jeho zástupci. Odpovídá za přípravu a úplnost materiálu.

Řidič se určuje z řad vyškolených vojáků z povolání, výjimečně z řad občanských zaměstnanců VVetÚ. Je podřízen veliteli skupiny a jeho zástupci. V případě aktivace skupiny odpovídá za připravenost vyčleněného zásahového vozidla k výjezdu (naložení materiálu uloženého ve skladech).

5.1.2 Schopnosti

VVZS I disponuje těmito schopnostmi:

- *epizootologické šetření a provedení veterinárních opatření při vzniku nákaz zvířat a zoonóz*
- *odchyt a imobilizace zvířat*
- *dekontaminace zvířat při nebezpečných nálezích zvířat a lidí, při jaderných a chemických haváriích [20, příloha č. 1, Tabulka 10.], [21, příloha 3, Tabulka 10.]*

5.1.3 Materiálně technické vybavení

Materiálně technické vybavení VVZS I tvoří:

- *speciální zásahové vozidlo*
- *speciální odběrová technika*
- *souprava na odchyt a imobilizaci zvířat*
- *dekontaminační technika*
- *izolační ochranné oděvy [20, příloha č. 1, Tabulka 10.], [21, příloha 3, Tabulka 10.]*

Speciální zásahové vozidlo

V současné době VVZS I nedisponuje speciálním zásahovým vozidlem v pravém slova smyslu. Pro potřeby aktivace zásahové skupiny je permanentně vyčleňováno vozidlo VW Transporter sériové výroby bez jakéhokoli uzpůsobení potřebám VVZS I. Vozidlo ovšem disponuje dostatečným úložným prostorem pro přepravu veškerého potřebného vybavení.

Speciální odběrová technika

Pro potřeby odběru biologického materiálu, ať už se jedná o krev, orgány nebo kadávery, tedy *„těla uhynulých, nedonošených, mrtvě narozených nebo utracených*

zvířat,“ [3, § 12 odst. 2 písm. a)] disponuje VVZS I speciální odběrovou soupravou v případě nákazy slintavky a kulhavky. Pro všechny ostatní případy jsou využívány běžné prostředky jako např. injekční stříkačky, zkumavky s jehlou pro odběr krve, plastové kontejnery nebo pytle na kadávery. Jedná se o širokou škálu prostředků dle konkrétní situace.

Souprava na odchyt a imobilizaci zvířat

Pro odchyt a imobilizaci zvířat je určena speciální souprava, která obsahuje např. vrhací síť, odchyťové smyčky, různé druhy kleští nebo transportní klec a vak. Pro distanční odchyt zvířat je možné použít foukací set nebo imobilizační narkotizační pušku.

Dekontaminační technika

Za účelem dekontaminace zvířat má VVZS I k dispozici dekontaminační box s příslušenstvím a přívěsem, který je určen k dekontaminaci malých zvířat do velikosti velkého psa. Dekontaminací se rozumí *„realizace opatření směřujících k odstranění nebo zneškodnění toxických chemických látek a odstranění radioaktivních látek z povrchu těla osob, výzbroje, techniky, terénu, objektů a hospodářských zvířat.“* [21, 1.1]

Izolační ochranné oděvy

K vybavení VVZS I v oblasti izolačních ochranných oděvů patří jednorázový ochranný oblek Tyvek, izolační ochranný oblek OPCH, protichemický oděv TRELLECHEM a dále dýchací přístroj PLUTO a MSA AUER.

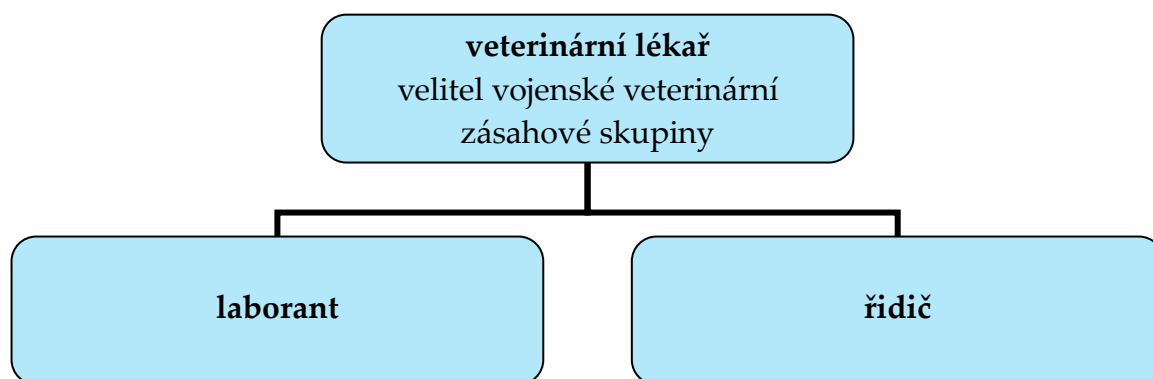
5.2 Vojenská veterinární zásahová skupina II

VVZS II je zásahová vojenská veterinární jednotka určená k řešení incidentů veterinárního charakteru ve prospěch IZS.

5.2.1 Složení

VVZS II tvoří tři členové - veterinární lékař, který je velitelem VVZS II, laborant a řidič.

Schéma složení VVZS II znázorňuje obrázek 5.

Obrázek 5 Složení Vojenské veterinární zásahové skupiny II [autor]

Velitel VVZS II se určuje z řad vyškolených veterinárních lékařů VVetÚ. Odpovídá za činnost skupiny, její organizaci, řízení a kontrolu ve fázi pohotovosti a aktivace.

Laborant se určuje z řad vyškolených vojáků z povolání a občanských zaměstnanců VVetÚ. Je podřízen veliteli skupiny. Odpovídá za přípravu a úplnost materiálu.

Řidič se určuje z řad vyškolených vojáků z povolání, výjimečně z řad občanských zaměstnanců VVetÚ. Je podřízen veliteli skupiny. V případě aktivace zásahové skupiny odpovídá za připravenost vyčleněného zásahového vozidla k výjezdu (naložení materiálu uloženého ve skladech).

5.2.2 Schopnosti

V souladu s ÚPP IZS [20, příloha č. 1, Tabulka 10.] disponuje VVZS II těmito schopnostmi:

- *zásah při vzniku nálezů zvířat a zoonóz*
- *epizootologické šetření*
- *zásah při likvidaci následků živelných katastrof a havárií*
- *odběr, odvoz a vyšetření vzorků*
- *imobilizace zvířat*
- *odborná činnost spojená s dekontaminací zvířat a asanačními pracemi*

V souladu se Směrnicí náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky [21, příloha 3, Tabulka 10.] disponuje VVZS II těmito schopnostmi:

- *zásah při likvidaci následků živelných katastrof a havárií*
- *odběr, odvoz a vyšetření vzorků*
- *odchyt a imobilizace zvířat*

Z komparace základních schopností VVZS II stanovených ve výše uvedených dokumentech vyplývá, že tyto schopnosti jsou stanoveny odlišně. Navíc skutečnou činností VVZS II, v případě aktivace, by v místě nasazení bylo laboratorní vyšetření odebraných vzorků, nikoli např. odchyt a imobilizace zvířat nebo odborná činnost spojená s jejich dekontaminací.

5.2.3 Materiálně technické vybavení

Dle ÚPP IZS [20, příloha č. 1, Tabulka 10.] tvoří materiálně technické vybavení VVZS II:

- *speciální zásahové vozidlo podle situace*
- *speciální odběrová technika*
- *soupravy na imobilizaci zvířat*
- *dekontaminační technika*
- *izolační ochranné oděvy*

Dle Směrnice náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky [21, příloha 3, Tabulka 10.] tvoří materiálně technické vybavení VVZS II:

- *speciální zásahové vozidlo*
- *speciální odběrová technika*
- *souprava na odchyt a imobilizaci zvířat*
- *ochranné oděvy*

Stejně jako v případě deklarovaných základních schopností VVZS II i materiálně technické vybavení je v obou dokumentech stanoveno odlišně. Vzhledem ke skutečné činnosti zásahové skupiny, která by v místě zásahu spočívala v laboratorním vyšetření odebraných vzorků, disponuje VVZS II pouze speciálním zásahovým vozidlem, resp. vozidly, kterými jsou Souprava biologického průzkumu BIOROVER 2 a Pojízdna hygienicko-epidemiologická laboratoř PHEL 2. Obě uvedená vozidla slouží k zabezpečení, mimo jiné, základních laboratorních veterinárních vyšetření v polních podmínkách. [22, str. 43]

Ve vybavení VVZS II určeném pro zásah ve prospěch IZS není např. souprava na odchyt a imobilizaci zvířat ani dekontaminační technika.

6 NASAZOVÁNÍ SIL A PROSTŘEDKŮ VOJENSKÉ VETERINÁRNÍ SLUŽBY V RÁMCI IZS

Integrovaným záchranným systémem se rozumí „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací,“ [23, § 2 písm. a)] který vznikl z potřeby „každodenní činnosti záchranářů při odstraňování následků mimořádných událostí nebo krizových situací a zejména z nutnosti organizování společné činnosti všech subjektů, které disponují potřebnými silami a prostředky a jsou vybaveny nezbytnými kompetencemi,“ [24, str. 22] protože organizování společné činnosti je „zejména v hektickém období mimořádných událostí velice nesnadný úkol, který musí mít svá pravidla.“ [25, str. 7]

Základní složky integrovaného záchranného systému tvoří „Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.“ [23, § 4 odst. 1]

Vedle základních složek integrovaného záchranného systému zákon [23, § 4 odst. 2] rovněž stanoví i jeho ostatní složky, mezi které patří, mimo jiné, i AČR, resp. vyčleněné SaP ozbrojených sil.

Příslušníci vojenské veterinární služby jsou, vzhledem ke své odbornosti, předurčení pro řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru. Vzhledem ke skutečnosti, že není vyloučeno nasazení SaP vojenské veterinární služby pro řešení i jiných než mimořádných událostí veterinárního charakteru, zabývá se tato kapitola problematikou nasazování SaP AČR jako celku.

Ostatní složky IZS, tedy i AČR, poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání, kterou se rozumí „předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami integrovaného záchranného systému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo

základním složkám integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací.“ [23, § 21 odst. 1]

V případě AČR se jedná o Dohodu o plánované pomoci na vyžádání uzavřenou mezi Ministerstvem vnitra - generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky a Ministerstvem obrany - Generálním štábem Armády České republiky. [26]

Uvedená Dohoda o plánované pomoci na vyžádání „upravuje rozsah poskytnutí pomoci předurčenými silami a prostředky organizačních součástí Armády České republiky při provádění záchranných prací. Pokud je nezbytně nutné provedení likvidačních prací, lze provádět i likvidační práce.“ [26, čl. 2 odst. 1]

Je nutné ovšem ale podotknout, že IZS nebude plánovaná pomoc na vyžádání poskytnuta, tedy nasazení SaP AČR nebude realizováno *„při plnění základního úkolu AČR stanoveného v § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“ [26, čl. 3 oddíl C odst. 1]*

Základním úkolem AČR jakožto součásti ozbrojených sil ČR je *„připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení.“ [16, § 9 odst. 1]* AČR ovšem plní i celou řadu dalších úkolů a SaP AČR lze použít, mimo jiné, i *„k záchranným pracím při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo k likvidaci následků pohromy,“ [16, § 14 odst. 1 písm. c)]* jakož i *„k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky.“ [16, § 14 odst. 1 písm. d)]*

SaP AČR lze tedy v souladu s českým právním řádem použít i k záchranným a likvidačním pracím nebo k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky. V uvedených případech hovoříme o použití AČR při mimořádné a krizové situaci nevojenského charakteru.

Mimořádnou situací se rozumí „situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo důsledku působení mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostního systému, systému ochrany ekonomiky, obrany apod. a příslušnými orgány za použití jejich běžných oprávnění, postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů.“ [27, str. 39]

Nevojenská krizová situace znamená „situace v souvislosti se vznikem mimořádné události jako např. živelní pohromy, havárie a nehody velkého rozsahu, ohrožení demokratického zřízení, chodu hospodářství nebo základních lidských práv a svobod, ohrožení veřejného pořádku, narušení státních hranic migrační vlnou velkého rozsahu nebo při jiném rozsáhlém ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí, která přímo nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením.“ [27, str. 46]

Za nevojenskou krizovou situaci považujeme rovněž ohrožení zdraví a životů velkého počtu osob, majetku a životního prostředí velkého rozsahu, zejména v souvislosti s hromadnými nákazami hospodářských zvířat. [28, str. 79]

Použití AČR při mimořádné a krizové situaci nevojenského charakteru upravuje zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů [16] a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [23]

Další důležité dokumenty, které vymezují roli AČR a IZS jsou Dohoda o plánované pomoci na vyžádání mezi MV a MO, [26] ÚPP IZS [20] a Směrnice náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie české republiky. [21] V případě vojenské veterinární služby se dále jedná o Dohodu o spolupráci ve věcech veterinární péče mezi Ministerstvem obrany zastoupeným Veterinární službou Armády České republiky a Státní veterinární správou České republiky. [29]

Z dikce uvedených zákonů a dohod vyplývá, že VÚ a VZ, jejichž SaP jsou uvedené v ÚPP IZS, [20] jsou povinny tyto SaP poskytnout jakožto plánovanou pomoc na vyžádání vyjma případů, kdy AČR plní své základní úkoly. [16, § 9 odst. 1, 2]

6.1 Záchranné práce

Záchrannými pracemi se rozumí „činnosti vedoucí k odvracení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.“ [30, str. 11]

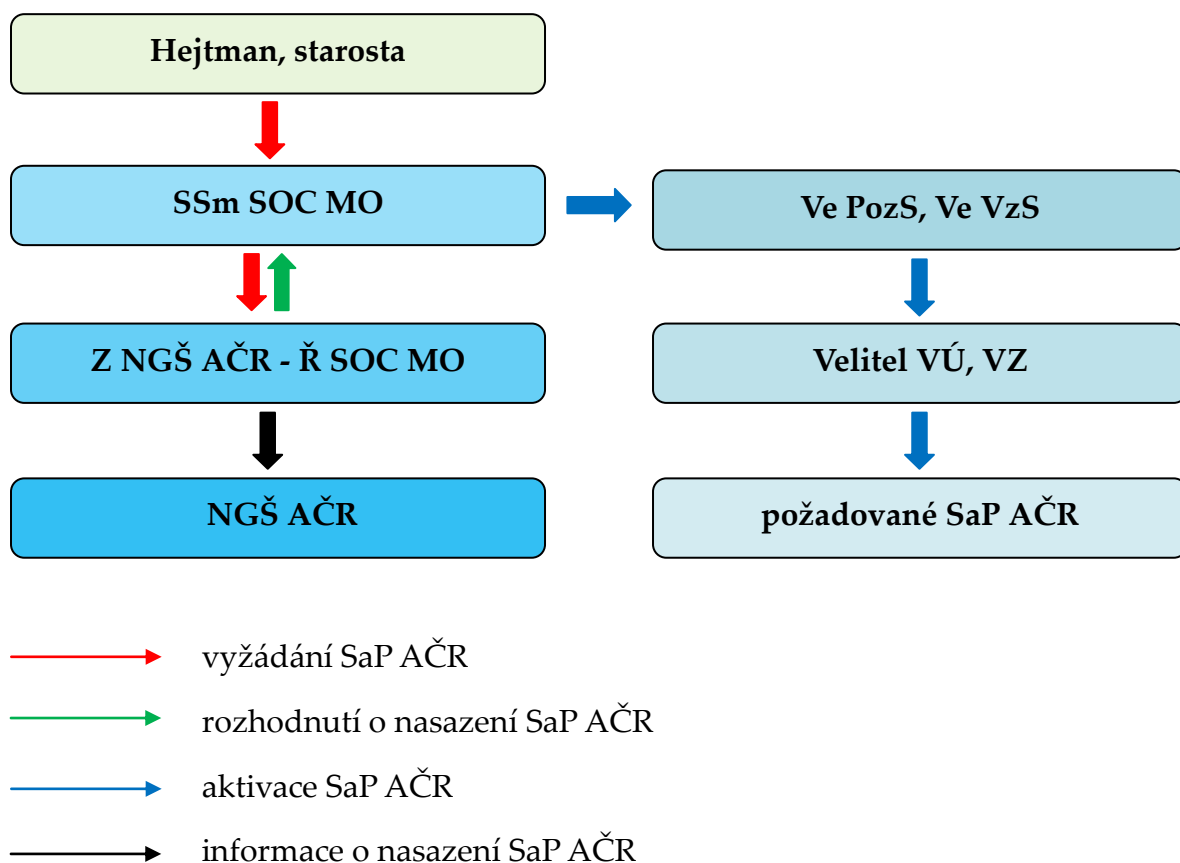
SaP AČR lze použít k záchranným pracím buď v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů [16] nebo v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [23]

6.1.1 Použití AČR dle zákona č. 219/1999 Sb.

O nasazení SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, rozhoduje na žádost hejtmana kraje nebo starosty obce, v jejichž obvodu došlo k pohromě, NGŠ AČR. [16, § 16 odst. 1]

Oprávněné osoby vyžadují SaP AČR prostřednictvím stálé směny stálého operačního centra Ministerstva obrany (dále jen „SSm SOC MO“). Pravomoc k nasazování SaP AČR má na základě delegované pravomoci zástupce náčelníka Generálního štábu - ředitel stálého operačního centra Ministerstva obrany (dále jen „Z NGŠ - Ř SOC MO“) - v jeho nepřítomnosti velící generál, který následně o svém rozhodnutí informuje NGŠ AČR. Uvedený postup je realizován v případě, že nehrozí nebezpečí z prodlení.

Schéma vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, znázorňuje obrázek 6.

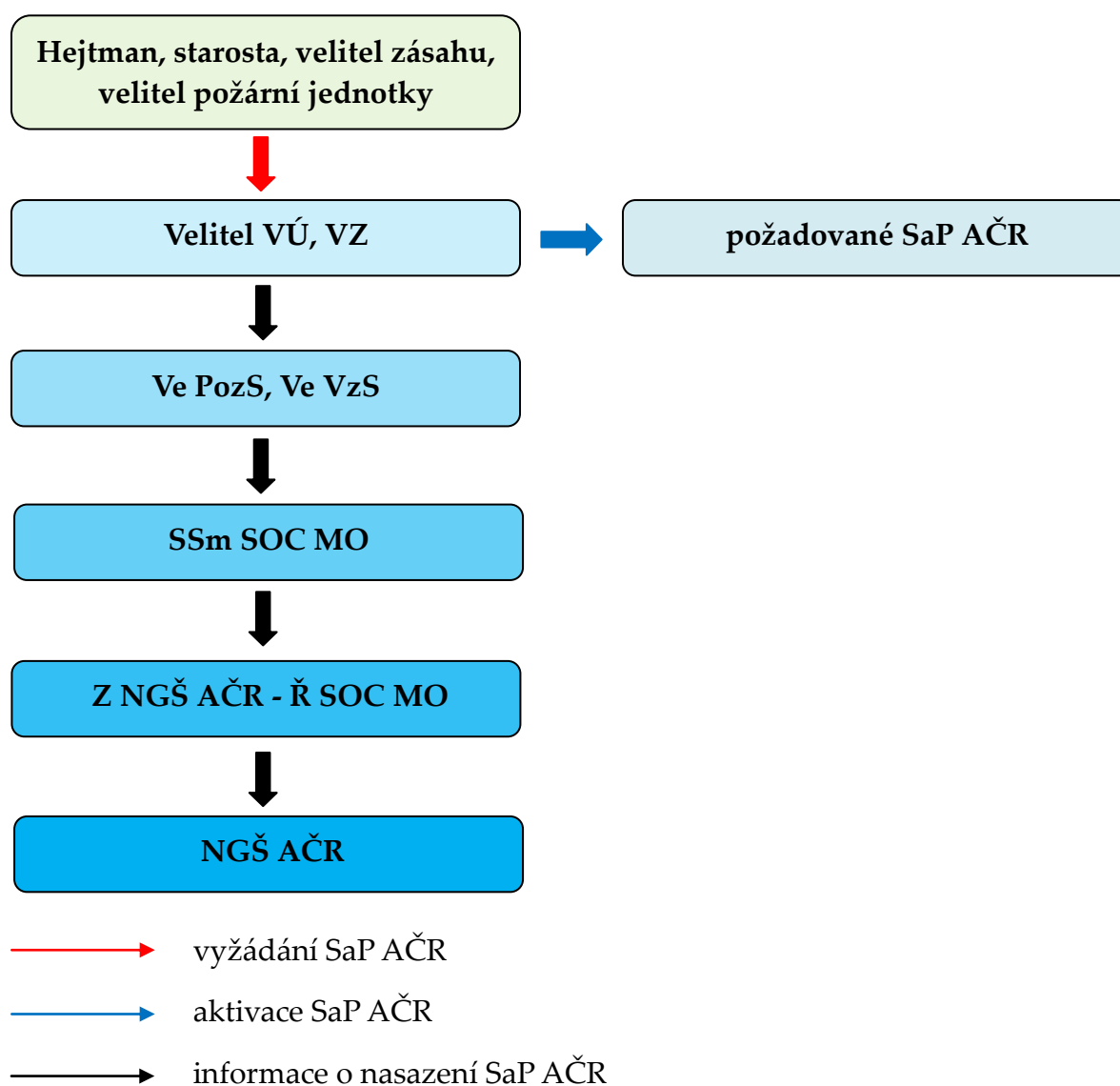

Obrázek 6 Vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 219/1999 Sb. [autor]

Hrozí-li nebezpečí z prodlení, tedy „taková mimořádná a krizová situace, při níž dochází k bezprostřednímu ohrožení chráněných zájmů. Jedná se tedy o situace, v jejichž rámci by došlo ke zhoršení stavu a zvýšení již existujícího nebezpečí, pokud nedojde k bezprostřednímu zásahu. V těchto případech lze za chráněný zájem považovat zejména životy a zdraví osob a značné majetkové hodnoty státu, měst, obcí a občanů,“ [21, podkapitola 1.1] jsou oprávněni vyžadovat použití SaP AČR k záchranným pracím rovněž hejtmani krajů a starostové obcí, v jejichž obvodu došlo k pohromě, dále i velitel zásahu a velitel jednotky požární ochrany. [16, § 16 odst. 2]

Všechny uvedené osoby vyžadují použití SaP AČR u velitele VÚ nebo náčelníka VZ, které jsou nejbližší místu pohromy. O nasazení SaP AČR k záchranným pracím následně velitel VÚ nebo náčelník VZ neprodleně informují prostřednictvím svých nadřízených NGŠ AČR. [16, § 16 odst. 2]

Schéma vyžádání AČR k záchranným pracím dle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v případě, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, znázorňuje obrázek 7.

Obrázek 7 Vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 219/1999 Sb. - nebezpečí z prodlení [autor]

Uvedená schémata, znázorněná na obrázcích 6 a 7, pro vyžadování a nasazování SaP AČR k záchranným pracím se v obou případech (ať už v případě, kdy nebezpečí z prodlení hrozí či nikoli) neuplatní v případech, kdy je ohrožena podstatná část území České republiky, protože *„je-li ohrožena podstatná část území České republiky, rozhoduje o použití armády k záchranným pracím při pohromě vláda na návrh ministra vnitra.“* [16, § 16 odst. 3]

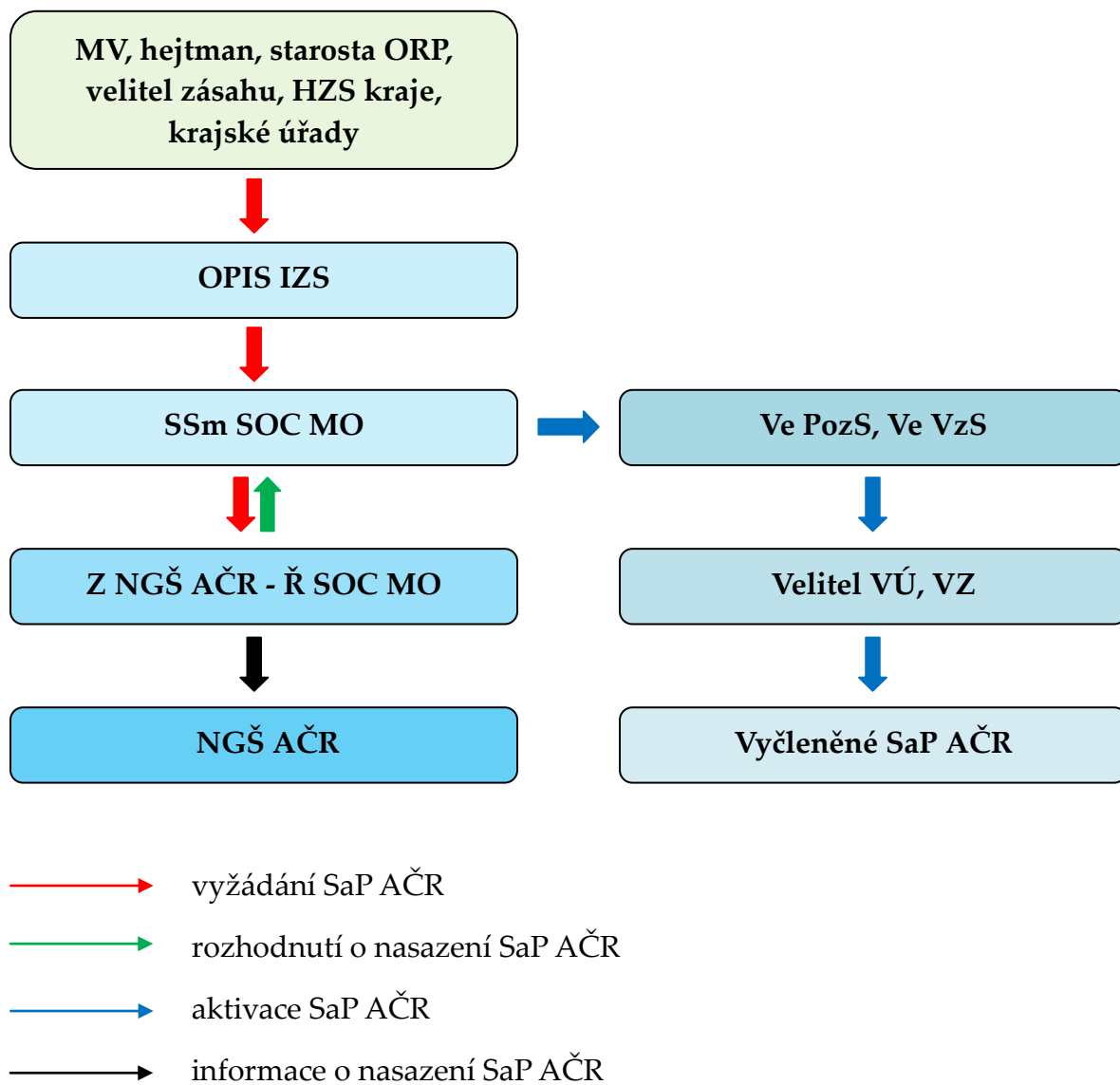
Pohromami se v souvislosti s použitím AČR k záchranným pracím rozhodnutím vlády na návrh ministra vnitra rozumí *„zejména živelní pohromy, požáry, průmyslové a ekologické havárie, které ohrožují životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí.“* [16, § 2 odst. 12]

6.1.2 Použití AČR dle zákona č. 239/2000 Sb.

SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou oprávnění prostřednictvím SSm SOC MO cestou Operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému (dále jen „OPIS IZS“) vyžadovat MV, hejtmani, starostové obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“), velitel zásahu, hasičské záchranné sbory kraje a krajské úřady.

Pravomoc k nasazování SaP AČR má na základě delegované pravomoci Z NGŠ - Ř SOC MO - v jeho nepřítomnosti velící generál, který následně o svém rozhodnutí informuje NGŠ AČR.

Schéma vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, znázorňuje obrázek 8.

Obrázek 8 Vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 239/2000 Sb. [autor]

6.2 Likvidační práce

Likvidačními pracemi se rozumí „činnosti vedoucí k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí.“ [31, str. 239]

Mezi konkrétní činnosti řadíme např. likvidaci uhynulých živočichů, uvolňování koryt řek pomocí trhavin, likvidace polomů, hašení rozsáhlých lesních požárů nebo likvidaci ropných havárií.

SaP AČR lze použít k likvidačním pracím buď v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů [16] nebo v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [23]

6.2.1 Použití AČR dle zákona č. 219/1999 Sb.

O použití SaP AČR k likvidaci následků pohromy dle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, rozhoduje na návrh ministra Vláda České republiky. [16, § 16 odst. 4]

6.2.2 Použití AČR dle zákona č. 239/2000 Sb.

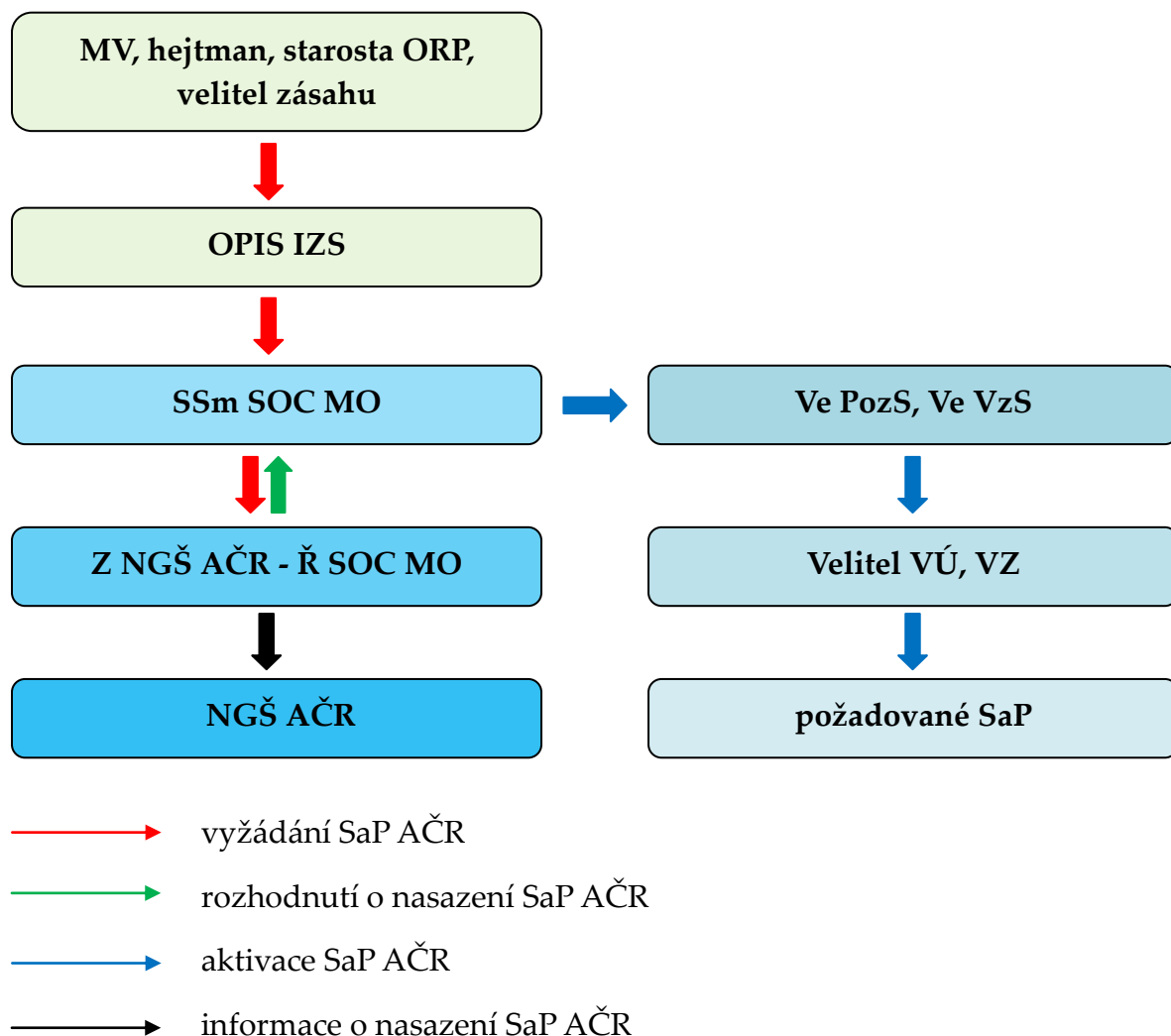
V souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, lze pomoc AČR realizovat jakožto plánovanou pomoc na vyžádání nebo ostatní pomoc složkám IZS. [32, str. 87]

V případě plánované pomoci na vyžádání, tedy SaP AČR vyčleněných ve prospěch IZS, které jsou zařazené v ÚPP IZS [20] na základě uzavřených dohod, jsou uvedené SaP AČR oprávněni k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyžadovat prostřednictvím SSm SOC MO cestou OPIS IZS MV, hejtmani, starostové ORP a velitel zásahu.

Pravomoc k nasazování SaP AČR má na základě delegované pravomoci Z NGŠ - Ř SOC MO - v jeho nepřítomnosti velící generál, který následně o svém rozhodnutí informuje NGŠ AČR.

Schéma vyžádání SaP AČR k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění

pozdějších předpisů, v případě plánované pomoci na vyžádání, znázorňuje obrázek 9.

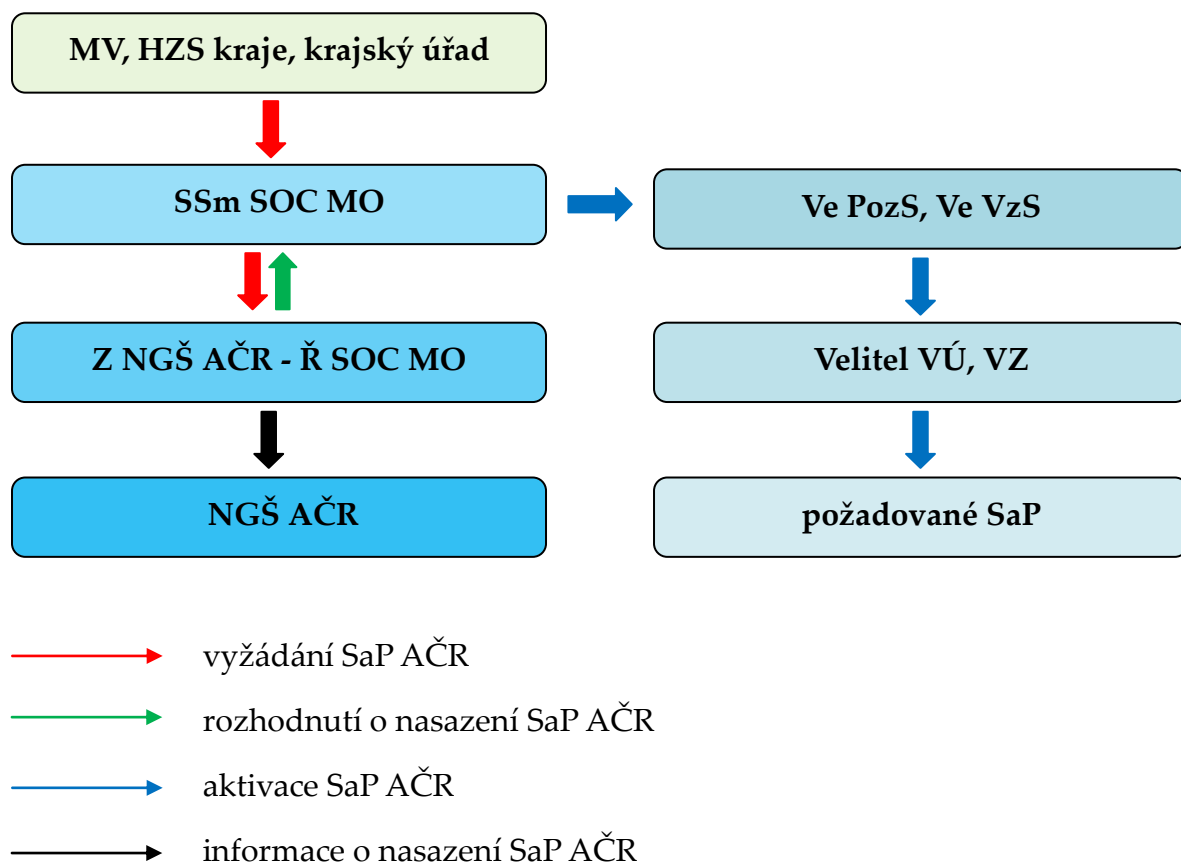

Obrázek 9 Vyžádání SaP AČR k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb. - plánovaná pomoc na vyžádání [autor]

V případě ostatní pomoci složkám IZS, tedy poskytnutí SaP AČR nad rámec deklarovaných prostředků vyčleněných v ÚPP IZS [20] ve formě jednotlivých odřadů, jsou uvedené SaP AČR oprávněni k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyžadovat prostřednictvím SSm SOC MO, MV, HZS kraje a krajský úřad.

Pravomoc k nasazování SaP AČR má na základě delegované pravomoci Z NGŠ - Ř SOC MO - v jeho nepřítomnosti velící generál, který následně o svém rozhodnutí informuje NGŠ AČR.

Schéma vyžádání SaP AČR k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v případě ostatní pomoci složkám IZS, znázorňuje obrázek 10.

Obrázek 10 Vyžádání SaP AČR k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb. - ostatní pomoc složkám IZS [autor]

6.3 Odstraňování jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky

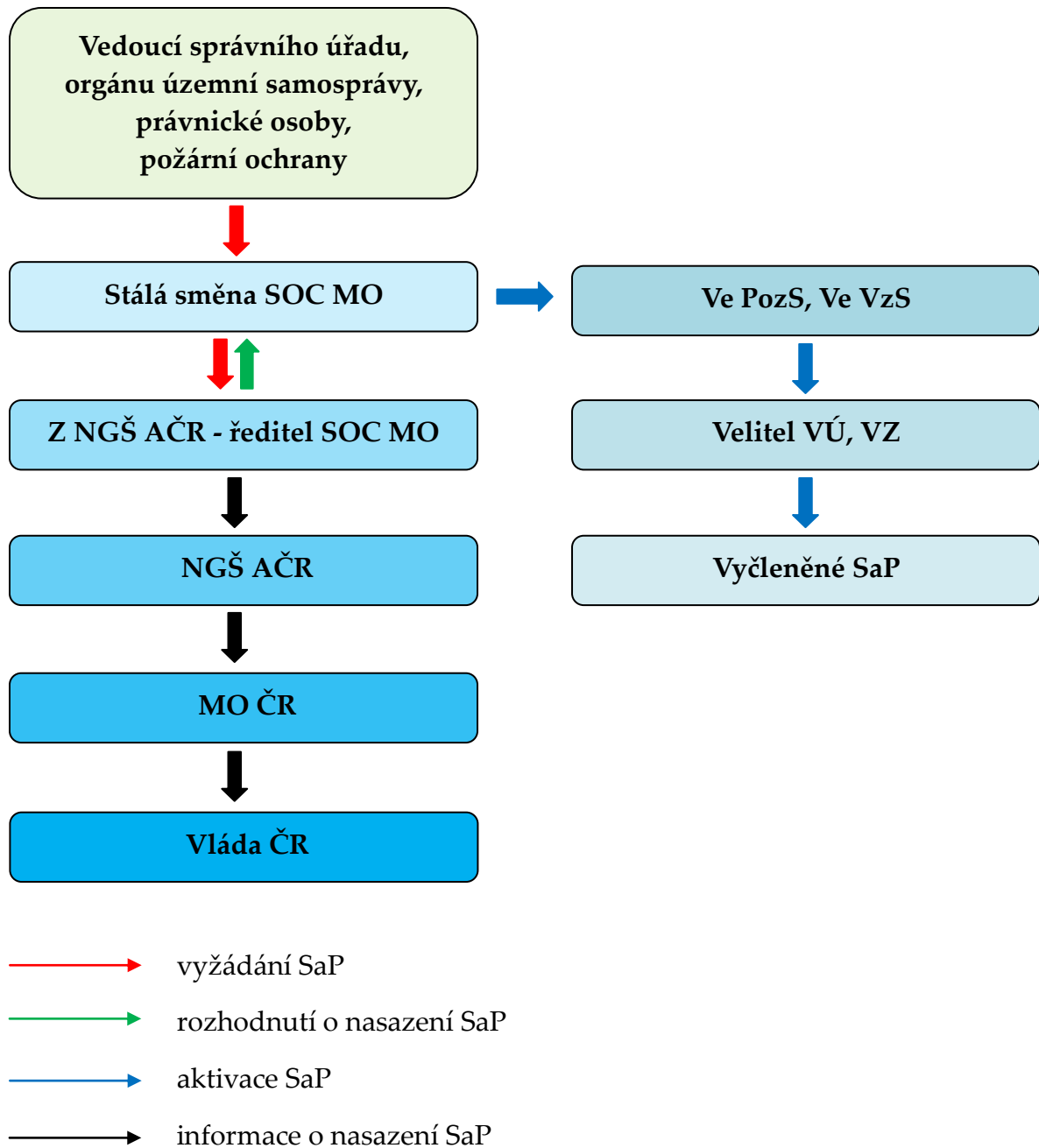
AČR neposkytuje své SaP pro IZS pouze k záchranným a likvidačním pracím, ale rovněž k odstraňování jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky a nezbytného personálu.

SaP AČR, resp. vojenskou techniku s nezbytně nutnou obsluhou, lze použít i „v jiných závažných situacích ohrožujících život, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí, kdy příslušné správní úřady, orgány územní samosprávy, právnické osoby nebo požární ochrana nemají potřebnou techniku k odstranění takového ohrožení.“ [16, § 18]

Pojem jiné hrozící nebezpečí není nikde přesně definován. Z výše uvedené zákonné definice použití vojenské techniky s nezbytně nutnou obsluhou vyplývá, že se může jednat o jakoukoli závažnou situaci, která ohrožuje život, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí. Je vždy na zvážení subjektů, které jsou oprávněni vojenskou techniku s nezbytně nutnou obsluhou vyžadovat, zda tak pro řešení konkrétní situace za účelem odstranění uvedeného ohrožení učiní.

Vojenskou techniku s nezbytně nutnou obsluhou jsou oprávněni vyžadovat příslušní vedoucí správních úřadů, orgánů územní samosprávy, právnických osob nebo požární ochrany. Uvedení vedoucí vyžadují použití vojenské techniky s nezbytně nutnou obsluhou u NGŠ AČR, který o použití neprodleně informuje ministra obrany, který následně informuje vládu České republiky. [16, § 18]

Schéma vyžádání použití vojenské techniky s nezbytně nutnou obsluhou za účelem odstraňování jiného hrozícího nebezpečí znázorňuje obrázek 11.

Obrázek 11 Vyžádání SaP AČR - odstraňování jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky
[autor]

7 PRAKTICKÉ NASAZENÍ SIL A PROSTŘEDKŮ VOJENSKÉ VETERINÁRNÍ SLUŽBY PRO IZS

V měsíci lednu a únoru 2017 byla na žádost SVS ČR dvakrát aktivována VVZS I za účelem depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy vysoce patogenní ptačí chřipky.

Žádost o aktivaci VZZS I obdrželo v obou případech SOC MO cestou OPIS GR - HZS ČR od SVS ČR. Úkolem skupiny bylo poskytnout součinnost SVS ČR při řešení situace spojené s likvidací ohniska ptačí chřipky.

7.1 Ptačí chřipka

Ptačí chřipka, neboli aviární influenza, je „virové onemocnění, které se řadí mezi tzv. zvířecí chřipky. Infikuje zejména ptáky, méně často prasata. Mezi domácími ptáky se nákaza šíří nejrychleji, onemocnění se však vyskytuje i u divokých ptáků.“ [33]

Jedná se o vysoce nakažlivý virus „původně pocházející z Asie.“ [34, str. 89] Existuje velké množství různých druhů způsobené dvěma kmeny: málo patogenním (LPAI - Low Pathogenic Avian Influenza) a vysoce patogenním (HPAI - High Pathogenic Avian Influenza), který je pro ptáky téměř vždy smrtelný. [35, str. 57]

Nízko patogenní kmeny (LPAI) se nevyznačují výrazným projevem onemocnění u zvířat a obvykle nedochází k úhynu, ale pouze k přechodnému stavu skleslosti a k poklesu snůšky vajec. U kmenů vysoce patogenních se onemocnění projevuje velice rychle a úmrtnost dosahuje až 100 %. [36, str. 31-32]

Ptačí chřipka představuje veterinární problém, jedná se o zoonózu, tedy nemoc šířící se mezi zvířaty. Onemocnění postihuje v naprosté většině pouze ptáky.

Nejčastěji postiženými jsou kur domácí, krocan, bažant, křepelka, kachna, husa a perlička. [37, str. 111]

Mezi základní příznaky ptačí chřipky patří [38]:

- otupělost infikovaných zvířat, která mají načepýřené peří, jsou netečná, odmítají se pohybovat, mají dýchací potíže a jsou apatická,
- příjem krmiva je výrazně snížen nebo se objeví úplné nechutenství,
- snážka se výrazně snižuje nebo se úplně zastaví,
- vejce jsou deformovaná a mají tenkou skořápku,
- některá zvířata vykazují příznaky nachlazení (výtok z nosu, kýchání),
- během jednoho až dvou dnů dochází k vysokému úhynu,
- zjišťovány jsou krváceniny a nekrotické změny na hřebínku a lalůčcích, edém hlavy,
- mohou se objevit otoky a krváceniny na končetinách.

Na území České republiky se virus ptačí chřipky vyskytl na začátku roku 2017, konkrétně byl jeho výskyt potvrzen dne 4. ledna 2017 SVS ČR. Jednalo se vir vysoce patogenní aviární influenzy (HPAI - High Pathogenic Avian Influenza Virus) subtypu H5N8, který byl detekován u labutě na Znojemsku a dvou malých chovech na jižní Moravě.

Na základě potvrzeného výskytu viru ptačí chřipky přijala SVS ČR s okamžitou platností opatření k zamezení dalšího šíření nákazy. Dle sdělení ústředního ředitele SVS ČR MVDr. Zbyňka Semeráda je v případě výskytu nákazy základním opatřením *„utrácení ptáků v ohnisku nákazy a zabránění dalšího šíření prostřednictvím kontaminované podestýlky, krmiva, hnoje apod. Živočišné produkty z ohniska jsou neškodně likvidovány a z vymezených uzavřených pásem mohou být na trh produkty uvolněny až po prohlídce úředním veterinárním lékařem.“* [39]

Na území České republiky se jednalo o historicky druhý potvrzený výskyt u domácí drůbeže. Poprvé se virus HPAI - High Pathogenic Avian Influenza objevil na území ČR v roce 2007, kdy byl identifikován subtyp H5N1.

V roce 2017 bylo na území České republiky postupně vyhlášeno 39 ohnisek ptačí chřipky v chovech. Virus byl potvrzen také u 52 volně žijících ptáků v celkem 13 krajích. Celkem bylo utraceno 98 000 ptáků, dalších více než 5 000 ptáků v nakažených chovech na následky nákazy uhynulo. [40]

Poslední ohnisko vysoce patogenní ptačí chřipky bylo v České republice vyhlášeno v malochovu drůbeže v Proseči na Karlovarsku dne 22. března 2017.

Tři měsíce od likvidace posledního ohniska zaslala SVS ČR Světové organizaci pro zdraví zvířat (OIE) deklaraci o tom, že se na území České republiky již tato nebezpečná nákaza nevyskytuje. Světová organizace následně dne 23. června 2017 oficiálně uznala Českou republiku prostou ptačí chřipky. [41]

7.2 Mimořádná veterinární opatření

Mimořádná veterinární opatření (dále jen „MVO“) jsou *„opatření nařízená rozhodnutím krajské veterinární správy nebo Městské veterinární správy v Praze, popř. Státní veterinární správy, která jsou definována veterinárním zákonem.“* [27, str. 40] Jedná se soubor konkrétních nařízení a omezení nezbytných k ochraně zdraví zvířat a lidí, která jsou vymezena výčtem ve veterinárním zákoně. [3, § 54]

V souvislosti s potvrzením výskytu nebezpečné nákazy - vysoce patogenní aviární influenzy a za účelem zamezení šíření této nákazy vydala v souladu se zákonem [3] příslušná Krajská veterinární správa SVS ČR nařízení ve formě uvedených MVO.

Pro katastrální území Moravský Krumlov a Němčice u Ivančic, kde byli příslušníci vojenské veterinární služby na základě žádosti SVS ČR nasazení od 7. do 10. ledna 2017, byla MVO vydána Krajskou veterinární správou SVS ČR pro Jihomoravský kraj dne 5. ledna 2017. [42] Pro katastrální území Blatná, kde byli příslušníci vojenské veterinární služby nasazení dne 7. února 2017, byla MVO vydána Krajskou veterinární správou SVS ČR pro Jihočeský kraj dne 26. ledna 2017. [43]

MVO pro uvedená katastrální území vymezila ochranné pásmo a pásmo dozoru. Dle příslušné vyhlášky ministerstva zemědělství [44, § 14 odst. 1] bylo ochranné pásmo, které je součástí pásma dozoru, vymezeno o poloměru tří kilometrů, pásmo dozoru pak o poloměru deseti kilometrů.

V obou uvedených pásmech byla stanovena opatření ve formě nařízení směrem k dotčeným obcím. V případě ochranného pásma se jednalo např. o provedení soupisu všech hospodářství, kde je chována či držena drůbež nebo jiní ptáci chovaní v zajetí. V případě pásma dozoru pak povinnost provést soupis všech komerčních chovatelů drůbeže. V obou pásmech bylo dále dotčeným obcím nařízeno např. informovat, s cílem zvýšit povědomí o nákaze, veřejnost způsobem v obci obvyklým. V ochranném pásmu i pásmu dozoru příslušná krajská veterinární správa SVS ČR nařídila zákazy vztahující se k široké veřejnosti jako např. zákaz pořádání výstav nebo soutěží ptactva chovaného v zajetí nebo zákaz přemisťovat nebo rozmetávat hnůj nebo kejdu z hospodářství bez souhlasu příslušné krajské veterinární správy SVS ČR. V ochranném pásmu byly dále nařízeny povinnosti směrem ke všem chovatelům ptáků jako např. sledovat zdravotní stav drůbeže a jiného ptactva chovaného v zajetí nebo povinnost hlásit případné úhyny na příslušnou krajskou veterinární správu SVS ČR na uvedené telefonní číslo.

Rovněž byly v souladu se zákonem [3] stanoveny sankce za nesplnění nebo porušení povinností vyplývajících z uvedených MVO, které mohou u fyzické osoby dosáhnout až výše 100.000 Kč, [3, § 71 odst. 2 písm. c)] jde-li o právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu může výše pokuty dosáhnout až částky 2.000.000 Kč. [3, § 72 odst. 3 písm. d)]

MVO byla zrušena Nařízením příslušné Krajské veterinární správy SVS ČR dne 13. března 2017 pro katastrální území Moravský Krumlov a Němčice u Ivančic, [45] v případě katastrálního území Blatná dne 10. března 2017. [46]

7.3 Proces aktivace vojenské veterinární zásahové skupiny

Způsob aktivace VVZS za účelem řešení mimořádné události veterinárního charakteru na žádost SVS ČR je nastaven v souladu s Dohodou o spolupráci ve věcech veterinární péče mezi Ministerstvem obrany zastoupeným Veterinární službou Armády České republiky a Státní veterinární správou České republiky [29] a Směrnicí náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky. [21]

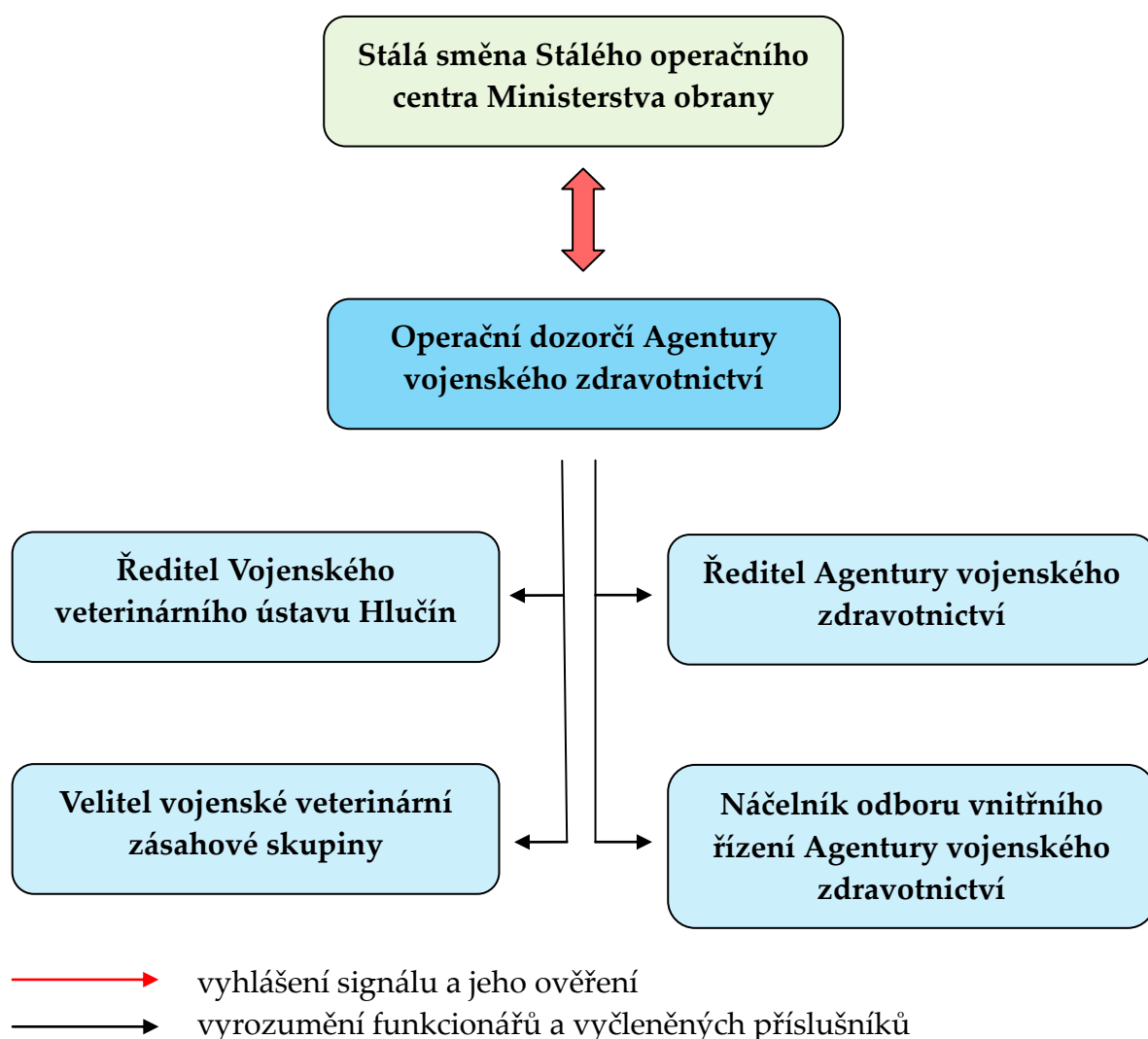
V uvedeném případě AČR poskytuje na žádost SVS ČR SaP vojenské veterinární služby, které jsou vyčleněné v ÚPP IZS [20] ve formě veterinární odřadů, tedy VVZS, konkrétně VVZS I.

K aktivaci VVZS I došlo dne 6. ledna 2017 a 6. února 2017. V obou případech byl proces aktivace zahájen doručením písemné žádosti SVS ČR cestou OPIS MV - GŘ HZS ČR na SSm SOC MO. Dne 6. února 2017 byla VVZS I aktivována v pracovní době, dne 6. ledna 2017 v době mimo pracovní, čímž došlo k prověření obou nastavených variant pro aktivaci VVZS I.

Při aktivaci v pracovní době, ke kterému došlo dne 6. února 2017, vyrozuměla, po doručení žádosti od SVS ČR, SSm SOC MO o aktivaci telefonicky operačního dozorčího AVZdr (dále jen „OD AVZdr“), který po obdržení signálu od SSm SOC MO provedl jeho ověření. Po ověření signálu následně o jeho vyhlášení informoval ředitele AVZdr a náčelníka odboru vnitřního řízení AVZdr. Poté aktivoval ředitele VVetÚ Hlučín a velitele VVZS I.

Následně bylo vydáno Nařízení náčelníka Generálního štábu AČR k nasazení sil a prostředků AČR pro plnění úkolů na výpomoc při depopulaci drůbeže v pásmu aviární influenzy, [47] které bylo cestou OD AVZdr doručeno VVetÚ.

Schéma procesu aktivace VVZS I v pracovní době znázorňuje obrázek 12.

Obrázek 12 Proces aktivace vojenské veterinární zásahové skupiny I - pracovní doba [autor]

Odlišně je nastaven proces aktivace VVZS I v případě aktivace mimo pracovní dobu, ke kterému došlo dne 6. ledna 2017. OD AVZdr po obdržení signálu od SSm SOC MO provedl, stejně jako v případě aktivace v pracovní době, jeho ověření a následně o vyhlášeném signálu informoval náčelníka skupiny velení a řízení AVZdr (dále jen „NSkVŘ AVZdr“), který v mimo pracovní době ředitele AVZdr zastupuje. Poté aktivoval velitele VVZS I.

Následně bylo vydáno Nařízení náčelníka Generálního štábu AČR k nasazení sil a prostředků AČR pro plnění úkolů na výpomoc při depopulaci drůbeže v pásmu aviární influenza, [48] které bylo cestou OD AVZdr doručeno VVetÚ.

Schéma procesu aktivace VVZS I mimo pracovní dobu znázorňuje obrázek 13.

Obrázek 13 Proces aktivace vojenské veterinární zásahové skupiny I - mimo pracovní dobu [autor]

7.4 Aktivace VVZS I leden 2017

Za účelem depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy vysoce patogenní ptačí chřipky byly SaP vojenské veterinární služby ve formě VVZS I s časovou normou 12 hodin aktivovány na základě písemné žádosti SVS ČR doručené cestou OPIS GŘ - HZS ČR na SSm SOC MO dne 6. ledna 2017.

V čase 16:00 hod bylo vydáno Nařízení náčelníka Generálního štábu AČR k nasazení sil a prostředků AČR pro plnění úkolů a na výpomoc při depopulaci drůbeže v pásmu aviární influenze. [47]

Z výše uvedeného vyplývá, že operačním úkolem zásahové skupiny byla činnost ve prospěch SVS ČR při realizaci MVO, konkrétně depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy vysoce patogenní ptačí chřipky, které se nacházelo ve městě Moravský Krumlov, okres Znojmo.

Ihned po obdržení aktivačního rozkazu velitel VVZS I vyrozuměl o aktivaci všechny členy zásahové skupiny, kteří byli určeni pro případ nasazení do hotovosti. Všichni členové skupiny, kterou tvořili dva veterinární lékaři, z nichž jeden byl velitelem VVZS I, veterinární technik a řidič, se neprodleně dostavili na pracoviště a po seznámení se s operačním úkolem byla zahájena příprava techniky a materiálního zabezpečení pro výjezd a plnění operačního úkolu.

Veškerý materiál VVZS I se nachází v permanentní pohotovosti ve skladu zásahové skupiny v prostorách VVetÚ. Zásahová skupina se k plnění operačního úkolu vybavila v potřebném množství zejména ochrannými obleky, chirurgickými i ochrannými rukavicemi, ochrannými brýlemi, respirátory, injekčními automaty včetně injekčních jehel. Veškerý materiál byl samozřejmě zkontrolován co do kompletnosti a funkčnosti. Kromě odborného materiálu bylo nezbytné neopomenout dostatečné množství funkčního osobního oblečení.

Zatímco veterinární lékaři s veterinárním technikem připravovali potřebný materiál, řidič zabezpečoval veškeré úkony spojené s vozidlem k přepravě do místa plnění operačního úkolu. Zejména provedl důkladnou kontrolu vozidla pro přepravu na místo zásahu, připravil nezbytnou dokumentaci pro přesun a rovněž naplánoval trasu přesunu, včetně záložní varianty pro případ jakýchkoli komplikací během přepravy.

Po ukončení nezbytné logistické a administrativní přípravy se všichni členové zásahové skupiny ubytovali v prostorách VVetÚ. Následující den 7. ledna 2017 v 7:00 hod zahájila VVZS I v počtu dvou veterinárních lékařů, jednoho veterinárního technika a řidiče přesun do ohniska nákazy v Moravském Krumlově. O zahájení přesunu bylo informováno SOC MO. V 10:00 hod zásahová skupina dorazila, po bezproblémovém přesunu, na místo určení a SOC MO byla velitelem VVZS I nahlášena připravenost k plnění operačního úkolu.

Po příjezdu do Moravského Krumlova kontaktoval velitel zásahové skupiny určeného funkcionáře SVS ČR a následně se skupina přesunula na operační středisko zásahu, které se nacházelo v Rakšicích, městské části Moravského Krumlova. Zde velitel skupiny zhlásil přítomnost VVZS I veliteli zásahu, kterým byl funkcionář Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“) a převzal operační úkol.

Příslušníci zásahové skupiny byli následně rozděleni do jednotlivých týmů ve složení - veterinární lékař nebo veterinární technik, příslušníci HZS ČR, příslušník sboru dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“), příslušník Policie České republiky (dále jen „PČR“) ze stálé pořádkové jednotky a příslušník městské policie (dále jen „MP“). Uvedenou skupinu řídil veterinární lékař, popř. veterinární technik. Role příslušníka MP spočívala v osobní znalosti v ohnisku nákazy. Každá skupina měla přidělen určitý úsek a příslušník MP disponoval seznamem adres obyvatel v daném úseku, jakož i seznamem veškeré drůbeže, která musela být utracena.

Role příslušníka PČR byla preventivní pro případ jakéhokoli konfliktu ze strany obyvatel. Příslušníci HZS ČR i příslušník SDH asistovali veterinárnímu lékaři nebo veterinárnímu technikovi při utrácení.

Čtvrtý člen VVZS I - řidič nebyl určen do uvedeného týmu, ale zajišťoval mobilitu a logistickou podporu pro ostatní členy zásahové skupiny.

Po sestavení týmů, převzetí dílčích úkolů, seznámení se s přidělenou lokalitou a plánem zásahu a po převlečení do ochranných prostředků jednotlivce, zahájili příslušníci VVZS I přesun do ohniska nákazy k plnění operačního úkolu. Veškerá činnost SaP vojenské veterinární služby probíhala v podřízenosti IZS a byla metodicky vedena pracovníky SVS ČR. Hlavní náplní činnosti v ohnisku nákazy byla depopulace drůbeže v drobnochovech injekční aplikací T61, což je injekční roztok k eutanázii zvířat, pomocí injekčních automatů.

Ochranné prostředky jednotlivce, kterými byli členové zásahové skupiny vybavení, obsahovaly ochranný oblek Tyvek, chirurgické rukavice, pevné chemicky odolné rukavice, respirátor, ochranné brýle a gumové holínky.

U každého chovatele byla utracena veškerá drůbež. Depopulaci prováděl veterinární lékař nebo veterinární technik injekční aplikací přípravku T61 za asistence příslušníků HZS ČR a příslušníka SDH, kteří jednotlivé kusy drůbeže přinášeli a po utrácení vkládali do nepropustných pytlů. Po dekontaminaci byly pytle následně odneseny na přilehlou komunikaci a příslušníky HZS ČR odvezeny.

Činnost jednotlivých týmů probíhala do 21:30 hod. Během celého dne měli příslušníci VVZS I dvě třicetiminutové přestávky na občerstvení a odpočinek. Před každou přestávkou muselo vždy u všech osob, které se pohybovaly v ohnisku nákazy, dojít k celkové dekontaminaci. Z ochranných obleků jednotlivce byly neškodně likvidovány jednorázové obleky Tyvek, roušky a rukavice. Po ukončení

odpočinku a oblečení nových ochranných prostředků jednotlivce, byla týmu přidělena k provádění veterinárních opatření nová lokalita.

Během prvního dne nasazení každý tým usmrtil přibližně 300 ks domácí drůbeže. V počtu třech týmů (ve dvou týmech byli veterinární lékaři, ve třetím týmu veterinární technik) se jednalo o necelých 1 000 ks.

V 21:30 hod byla provedena závěrečná dekontaminace, v 21:50 hod hlásil velitel VVZS I veliteli zásahu splnění operačního úkolu, o ukončení denní činnosti bylo informováno SOC MO a v 22:00 hod byl zahájen přesun zásahové skupiny do místa ubytování na vojenskou ubytovnu v Brně. Po ukončení přesunu proběhla porada zásahové skupiny a nezbytná údržba výstroje.

Následující tři dny, po které nasazení VVZS I trvalo, se od předchozího dne lišily převážně jen v místě a čase nasazení zásahové skupiny. Činnost se zahajovala v 7:00 hod, čas ukončení byl v 23:00 hod.

Dne 10. ledna 2017 v 23:00 hod předal velitel VVZS I operační úkol veliteli zásahu, činnost zásahové skupiny v místě nasazení byla ukončena a byl zahájen přesun techniky a osob zpět k VVetÚ. O ukončení nasazení a zahájení přesunu velitel VVZS I informoval SOC MO.

7.4.1 Vyhodnocení nasazení

Veškerá činnost nasazených SaP vojenské veterinární služby probíhala v podřízenosti IZS a byla metodicky vedena pracovníky SVS ČR. Příslušníci VVZS I se v součinnosti se zástupci SVS ČR podíleli na realizaci přijatých opatření, depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy, dle pokynů velitele zásahu. Vzájemná spolupráce s ostatními nasazenými složkami IZS byla zcela bezproblémová a na profesionální úrovni.

Činnost v ohnisku nákazy trvala po dobu 4 dnů. Během nasazení zásahové skupiny ve dnech 7. - 10. ledna 2017 bylo celkem utraceno za asistence příslušníků HZS ČR a příslušníka SDH injekční aplikací přípravku T61 cca 3 500 ks drůbeže.

Během jednoho dne byl každý jednotlivý člen VVZS I třikrát dekontaminován, z čehož vyplývá denní spotřeba materiálu každého člena zásahové skupiny takto:

- 3 x ochranný oděv
- 3 x respirátor
- 3 x rukavice pevné chemicky odolné
- 6 x rukavice chirurgické

Příslušníci VVZS I měli k dispozici veškerý odborný materiál v potřebném množství. Injekční roztok T61 k eutanázii zvířat byl průběžně dodáván pracovníky SVS ČR.

Samotný zásah kladl na členy zásahové skupiny vysoké nároky na fyzickou i psychickou odolnost. Hlavním důvodem fyzické náročnosti byly nepříznivé klimatické podmínky, protože venkovní teplota se přes den pohybovala v průměru kolem - 10 °C, v nočních hodinách klesala až k - 20 °C. V extrémních mrazech se příslušníci VVZS I potýkali s nedostatečným tepelným komfortem zejména z důvodu nezateplených holínek a rukavic. Další problém způsobovaly respirátory bez výdechového ventilu, protože po několika hodinách práce v nízkých teplotách respirátor nadměrně zvlhnul a dýchání se stávalo obtížným.

Psychická náročnost na členy VVZS I spočívala, kromě zásahu samotného, který umožňoval minimální možnost pro odpočinek, v komunikaci s chovateli drůbeže. Jejich informovanost o situaci v ohnisku nákazy a zejména o nezbytných opatřeních spočívajících v utrácení drůbeže, byla nedostatečná. Veterinární lékař nebo veterinární technik, který usmrcení drůbeže prováděl, musel opakovaně chovatelům vysvětlovat nezbytnost svého konání a svůj postup zdůvodňovat.

Neinformovanost několikrát vyústila ve verbální útoky proti členům zasahujících týmů.

Dalším problémem, s kterým se příslušníci VVZS I potýkali, byla nižší účinnost veterinárního přípravku T61, která byla rovněž způsobena mrazem. Při nízkých teplotách je injekční roztok méně účinný a proces usmrcení je delší než při vyšší teplotě okolí, tedy i samotného roztoku.

Komplikace pro členy zasahujících týmů se projevila rovněž v absenci čelových svítlen. K západu slunce ve dnech nasazení docházelo krátce po 16:00 hod, a tudíž potřeba osvětleného prostoru byla nezbytná nejen při přesunech v rámci ohniska nákazy, ale zejména při činnosti samotné u jednotlivých chovatelů. Používání ručních svítlen, kterými byli příslušníci VVZS I vybaveni, se vzhledem k výše uvedenému ukázalo jako nepraktické.

Izolační ochranný oděv Tyvek, který patří mezi ochranné prostředky jednotlivce, je bílé barvy. Vzhledem k bílé barvě a absenci jakýchkoli reflexních prvků na oděvu byli příslušníci VVZS I při pěších přesunech ve večerních hodinách na zasněžených ulicích hůře rozpoznatelní pro projíždějící motoristy, což představovalo bezpečnostní riziko.

Příslušníci VVZS I byli po celou dobu nasazení ubytováni na vojenské ubytovně v Brně. Doba nezbytná pro přesun mezi uvedenou ubytovnou a místem nasazení v Moravském Krumlově trvá přibližně jednu hodinu. Činnost na místě zásahu bývala ukončena v 23:00 hod, následující den začínala v 7:00 hod. Z už tak krátkého času na odpočinek, po celodenní náročné činnosti v ohnisku nákazy, strávili členové zásahové skupiny dvě hodiny přepravou z místa zásahu na ubytovnu a zpět.

7.5 Aktivace VVZS I únor 2017

Za účelem depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy vysoce patogenní ptačí chřipky byly SaP vojenské veterinární služby ve formě VVZS I s časovou normou 12 hodin aktivovány na základě písemné žádosti SVS ČR doručené cestou OPIS GŘ - HZS ČR na SSm SOC MO dne 6. února 2017.

V čase 13:15 hod bylo vydáno Nařízení náčelníka Generální štábu AČR k nasazení sil a prostředků AČR pro plnění úkolů a na výpomoc při depopulaci drůbeže v pásmu aviární chřipky, [48] kterým NGŠ AČR nařídil na žádost SVS ČR „*nasadit v rámci IZS vojenskou veterinární zásahovou skupinu Vojenského veterinárního ústavu Hlučín včetně nezbytného materiálu a techniky na výpomoc při depopulaci drůbeže v obci Blatná, okr. Strakonice.*“ [48]

Operačním úkolem zásahové skupiny byla činnost ve prospěch SVS ČR při realizaci MVO, konkrétně depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy vysoce patogenní ptačí chřipky, které se nacházelo v obci Blatná, okres Strakonice.

Ihned po obdržení aktivačního rozkazu velitel VVZS I vyrozuměl o aktivaci všechny členy zásahové skupiny, kteří byli určeni pro případ nasazení do hotovosti. Všichni členové skupiny, kterou tvořili dva veterinární lékaři, z nichž jeden byl velitelem VVZS I, veterinární technik a řidič, se neprodleně dostavili na pracoviště a po seznámení se s operačním úkolem byla zahájena příprava techniky a materiálního zabezpečení pro výjezd a plnění operačního úkolu.

Přípravná fáze před výjezdem k plnění operačního úkolu proběhla stejně jako v případě nasazení v měsíci lednu 2017, které je popsáno v předchozí podkapitole.

Během přípravné fáze se nevyskytly žádné problémy, a proto byl následujícího dne 7. února 2017 v 1:30 hod zahájen přesun techniky a osob z VVetÚ do ohniska nákazy v obci Blatná. O zahájení přesunu bylo informováno SOC MO. V 6:30 hod

zásahová skupina dorazila, po bezproblémovém přesunu, na místo určení a SOC MO byla velitelem VVZS I nahlášena připravenost k plnění operačního úkolu.

Po příjezdu do Blatné kontaktoval velitel zásahové skupiny určeného funkcionáře SVS ČR a následně se skupina přesunula na operační středisko zásahu, které se rovněž nacházelo v obci Blatná. Zde velitel skupiny zhlásil přítomnost SaP vojenské veterinární služby veliteli zásahu, kterým byl funkcionář HZS ČR a převzal operační úkol.

Po převzetí dílčích úkolů, seznámení se s plánem zásahu a po převlečení do ochranných prostředků jednotlivce zahájili příslušníci VVZS I přesun do ohniska nákazy k plnění operačního úkolu. Veškerá činnost SaP vojenské veterinární služby probíhala v podřízenosti IZS a byla metodicky vedena pracovníky SVS ČR. Hlavní náplní činnosti v ohnisku nákazy byla depopulace vodní drůbeže ve dvou hospodářstvích v obci Blatná prostřednictvím vzduchotěsných kontejnerů speciálně upravených k hromadné eutanazii zvířat.

Ochranné prostředky jednotlivce, kterými byli členové zásahové skupiny vybavení, obsahovaly ochranný oblek Tyvek, chirurgické rukavice, pevné chemicky odolné rukavice, respirátor, ochranné brýle a gumové holínky.

Samotná depopulace byla zahájena v 9:00 hod. Vodní drůbež, různých věkových kategorií, byla umisťována do kontejnerů naplněných CO₂ o minimální koncentraci plynu 40 %. Uvedené vzduchotěsné kontejnery speciálně upravené k hromadné eutanazii zvířat byly vybaveny zařízením pro měření a zaznamenávání koncentrace CO₂.

V 11:00 hod byla provedena dekontaminace. Po krátké přestávce na odpočinek a občerstvení se příslušníci VVZS I přesunuli do dalších dvou hospodářství, kde probíhala stejná činnost. V lokalitě Blatná byla depopulace ukončena v 14:00 hod.

Po dekontaminaci se následně zásahová skupina přesunula do obce Lásenice, okres Jindřichův Hradec, kde provedla depopulaci drobnochovu hrabavé i vodní drůbeže injekční aplikací T61 pomocí injekčních automatů.

Po příjezdu na místo a převlečení do ochranných prostředků jednotlivce byla činnost v ohnisku nákazy zahájena v 16:00 hod. Do 17:00 hod, kdy byla činnost ukončena, bylo celkem utraceno cca 120 ks drůbeže. Po utracení byly kadávery vloženy do nepropustných pytlů a odneseny do přichystané techniky k odvozu, který zabezpečovali příslušníci HZS ČR. Po závěrečné celkové dekontaminaci byla činnost VVZS I ukončena.

Dne 7. února 2017 v 17:30 hod předal velitel VVZS I operační úkol veliteli zásahu, činnost zásahové skupiny v místě nasazení byla ukončena a byl zahájen přesun techniky a osob zpět k VVetÚ. O ukončení nasazení a zahájení přesunu velitel VVZS I informoval SOC MO.

7.5.1 Vyhodnocení nasazení

Veškerá činnost nasazených SaP vojenské veterinární služby probíhala v podřízenosti IZS a byla metodicky vedena pracovníky SVS ČR. Příslušníci VVZS I se v součinnosti se zástupci SVS ČR podíleli na realizaci přijatých opatření, depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy, dle pokynů velitele zásahu. Vzájemná spolupráce s ostatními nasazenými složkami IZS byla zcela bezproblémová a na profesionální úrovni.

Utrácení drůbeže ve velkochovech bylo prováděno plynem CO² o minimální koncentraci plynu 40%. V malochovech utrácení drůbeže probíhalo injekční aplikací T61 za asistence příslušníků HZS ČR a příslušníků PČR. Činnost v ohniscích nákazy byla jednodenní. Během nasazení zásahové skupiny dne 7. února 2017 bylo celkem na všech hospodářstvích utraceno necelých 21 000 kusů drůbeže.

Příslušníci VVZS I měli k dispozici veškerý odborný materiál v potřebném množství. Injekční roztok T 61 k eutanázii zvířat byl dodán pracovníky SVS ČR.

Samotný zásah kladl na členy zásahové skupiny vysoké nároky zejména na fyzickou odolnost z důvodu nepříznivých klimatických podmínek, protože venkovní teplota se po celý den nasazení pohybovala pod bodem mrazu.

Nasazení VVZS I za účelem depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy vysoce patogenní ptačí chřipky se oproti předchozímu nasazení, které proběhlo ve dnech 7. - 10. ledna 2017 výrazně lišilo zejména ve dvou směrech:

- a) jednalo se o jednodenní nasazení,
- b) v případě prvních dvou ohnisek nákazy se drůbež utrácela prostřednictvím vzduchotěsných kontejnerů speciálně upravených k hromadné eutanázii zvířat.

8 DISKUZE

Cílem práce bylo zhodnotit strukturu a činnost vojenské veterinární služby, její procesní i praktické zapojení do integrovaného záchranného systému a zjistit připravenosti na řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru.

Studiem dostupné literatury a zejména právních norem a celé řady dalších předpisů, a na základě monitorovaných rozhovorů s mnoha pracovníky vojenské veterinární služby bylo zjištěno, že vojenská veterinární služba vykonává celou škálu činností, které jsou specifikovány v několika předpisech.

Základní normou upravující činnost vojenské veterinární služby je zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, [3] na základě kterého je vojenská veterinární služba ve věcech veterinární péče orgánem státní správy. Dominantní složkou činnosti vojenské veterinární služby je výkon státního veterinárního dozoru.

Výkonnými prvky, kterými vojenská veterinární služba disponuje pro plnění svých úkolů, jsou VVetÚ, CVK a SBiOL.

Personální jádro vojenské veterinární služby tvoří vystudovaní vojenští veterinární lékaři, absolventi Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, která je poskytovatelem a garantem vysokoškolského vzdělávání v oblastech veterinárního lékařství a veterinární hygieny. Připravuje nové generace veterinárních lékařů, kteří se plně osvědčují, mimo jiné, i v AČR.

V rámci IZS je vojenská veterinární služba trvale připravena plnit úkoly ve prospěch SVS ČR. Pro potřeby IZS vyčleňuje SaP ve formě veterinárních odřadů. Jedná se o dvě VVZS, které jsou předurčeny pro řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru. Likvidace ohnisek nákazy je specifickou odbornou činností, kde vojenská veterinární služba sehrává klíčovou roli.

Řešením vzniklé mimořádné události jsou opatření, kterými se provádí záchranné a likvidační práce. Podle Štětiny [49, str. 45] spočívají záchranné práce v omezení rozsahu a rizik bezprostředních účinků mimořádné události na osoby, zvířata, životní prostředí a majetek a práce likvidační následně odstraní účinky mimořádné události v co nejkratším možném čase.

Vzájemná součinnost SVS ČR a AČR je již několik let každoročně prověřována prostřednictvím součinnostních cvičení NÁKAZA, jejichž cílem je zdokonalení odborného personálu vyčleňovaného pro řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru v rámci nasazení ve prospěch IZS. Uvedené součinnostní cvičení je velice důležité a přínosné, protože, jak uvádí ředitel VVetÚ plukovník MVDr. Vladimír Žákovčik, cvičení umožňuje *„intenzivní výměnu znalostí a dovedností a také sladění technik a postupů, které používáme.“* [50]

V rámci cvičení jsou prověřovány činnosti využívané při praktickém nasazení jako např. uzavření ohniska nákazy, likvidace nakažených zvířat, odběr vzorků apod.

Opravdovou funkčnost součinnosti ovšem vždy ověří až skutečné zapojení SaP při reálném řešení mimořádné události. Na konci roku 2016 došlo v Evropě k masivnímu výskytu ptačí chřipky, která byla na začátku roku 2017 zavlečena volně žijícími ptáky i na území České republiky. V souvislosti s likvidací ohnisek uvedené nákazy byla dvakrát na žádost SVS ČR aktivována VVZS I.

Veškerá činnost SaP vojenské veterinární služby, které se podílely na likvidaci nákazy, probíhala v podřízenosti IZS a byla metodicky vedena pracovníky SVS ČR. Vzájemná spolupráce s ostatními nasazenými jednotkami IZS byla zcela bezproblémová a na profesionální úrovni, což potvrdil i velitel VVZS I při nasazení v Moravském Krumlově kpt. MVDr. Libor Tichý, který prohlásil, že *„samotná veterinární činnost probíhala bez problémů.“* [51]

Proces vyžádání a nasazení složek AČR pro potřeby řešení mimořádných událostí v rámci IZS je zakotven v zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů [16] a zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [23] Dalšími důležitými předpisy jsou Směrnice náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky [21] a v případě vojenské veterinární služby Dohoda o spolupráci ve věcech veterinární péče mezi Ministerstvem obrany a Státní veterinární správou České republiky. [29]

Proces nasazení SaP vojenské veterinární služby byl prověřen při praktických nasazeních v lednu a únoru 2017 a ukázal se být plně funkční.

Při vlastní činnosti příslušníků VVZS I při praktických nasazeních byly shledány dílčí nedostatky v materiálním vybavení. Při zásahu byl prověřen stávající materiál a vybavení, což vedlo ke konstatování, že určité druhy materiálu ve vybavení VVZS I zcela chybí. Nejedná se ovšem o materiál odborný, nýbrž materiál, jehož absence způsobuje zbytečné komplikace při náročném zásahu v ohnisku nákazy. Mezi zmíněný materiál lze zařadit zejména zateplené holínky a rukavice, respirátory s výdechovým ventilem a čelové svítilny. Dále lze jako bezpečnostní riziko vyhodnotit absenci jakýchkoli reflexních prvků na bílém izolačním ochranném oděvu Tyvek, v důsledku kterých byli příslušníci zásahové skupiny při pěších přesunech ve večerních hodinách na zasněžených ulicích hůře rozpoznatelní pro projíždějící motoristy. Je nezbytné neprodleně zásahovou skupinu veškerým uvedeným materiálem dovybavit.

Pro potřeby řešení mimořádných událostí v rámci IZS disponuje vojenská veterinární služba veškerým potřebným odborným materiálem, který je srovnatelný s vybavením ostatních složek IZS, které se na řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru podílí.

Příslušníci VVZS I byli při praktickém nasazení ve dnech 7. - 10. ledna 2017 ubytováni na vojenské ubytovně v Brně ve vzdálenosti přibližně 40 km od ohniska nákazy v Moravském Krumlově. Po celodenní náročné činnosti v ohnisku nákazy tak strávili dvě hodiny přepravou z místa zásahu na ubytovnu a zpět.

Směrnice náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky [21] sice stanovuje zabezpečit ubytování vojáků přednostně v objektech MO, [21, čl. 7.6] zároveň ale připouští variantu řešit v případě potřeby s orgány státní správy a samosprávy možnost bezplatného ubytování nasazených SaP AČR. [21, čl. 7.6]

Za účelem zajištění dostatečného odpočinku se jeví varianta ubytování co možná nejbližší ohnisku nákazy, čímž by došlo k maximálnímu možnému omezení přepravy, za optimální.

Nejzávažnějším nedostatkem je nesoulad ve vymezení schopností a materiálně technického vybavení VVZS II v ÚPP IZS [20] a Směrnici náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky. [21] V každém z uvedených dokumentů jsou základní schopnosti VVZS II a její materiálně technické vybavení stanoveny odlišně. Hlavním problémem je ovšem skutečnost spočívající v samotném předurčení uvedené zásahové skupiny, jejíž činnost by se omezila na laboratorní vyšetření odebraných vzorků, nikoli např. na odchyt a imobilizaci zvířat nebo odbornou činnost spojenou s jejich dekontaminací. Zmíněný nedostatek je nezbytné neprodleně odstranit a sjednotit v obou dokumentech jednak vymezení schopností a materiálně technického vybavení zásahové skupiny, tak i do dokumentů promítnout skutečné předurčení VVZS II.

Příslušníci vojenské veterinární služby byli v lednu a únoru 2017 nasazeni pro potřeby IZS za účelem depopulace domácí drůbeže v ohnisku nákazy vysoce patogenní ptačí chřipky. Likvidace uvedené nákazy byla prováděna v souladu s Typovou činností složek IZS při společném zásahu STČ - 11/IZS chřipka ptáků. [52]

Uvedená Typová činnost je „*metodickým návodem, jak řešit zcela konkrétní mimořádnou událost,*“ [53, str. 84] v tomto případě chřipku ptáků, protože „*obsahuje postup složek při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události.*“ [54, str. 298]

Typová činnost složek IZS při společném zásahu není zpracována pouze na chřipku ptáků, ale v současnosti celkem na 15 typových činností, které jsou soustředěny do Katalogu typových činností IZS.

Cílem jednotlivých typových činností je formulovat obecným a jednoduchým způsobem činnost jednotlivých složek IZS při konkrétním společném provádění záchranných a likvidačních prací při určitém druhu mimořádné události.

Na závěr považuji za nezbytné uvést, že veškeré zjištěné nedostatky byly oznámeny Hlavnímu veterinárnímu lékaři MO a jsou činěny nezbytné kroky k jejich odstranění.

Diplomovou práci bych rád uzavřel citátem, který pronesl ředitel SPOD MO generálmajor Mgr., Ing. Jaromíra Zůna, Ph.D., MSc.: „*Agentura vojenského zdravotnictví a vojenská veterinární služba se opravdu mají čím chlubit, a to zejména skvěle připravenými odborníky, unikátním vybavením a materiálem. My na ni můžeme být hrdi a rozhodně ji budeme rozvíjet.*“ [55]

S uvedeným citátem nelze nesouhlasit.

9 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit strukturu a činnost vojenské veterinární služby, její procesní i praktické zapojení do integrovaného záchranného systému a zjistit připravenosti na řešení mimořádných událostí veterinárního charakteru.

Na základě vlastních zkušeností, aktivního zapojení do praktického nasazení příslušníků vojenské veterinární služby při likvidaci ohnisek ptačí chřipky v roce 2017, na základě studia dostupné literatury, právních norem a celé řady dalších předpisů, a na základě monitorovaných rozhovorů s mnoha pracovníky nejen vojenské veterinární služby, byly určeny nedostatky a předloženy návrhy na jejich řešení.

Nejzávažnějším nedostatkem je nesoulad v deklarovaných schopnostech a materiálně technickém vybavení VVZS II v ÚPP IZS a Směrnici náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky, což by v případě aktivace mohlo způsobit značné komplikace.

I přes zjištěné dílčí nedostatky chci na závěr vyjádřit své přesvědčení, že vojenská veterinární služba disponuje mnoha pracovníky s vysokými znalostmi a odpovědností, kteří dobře plní její rozsahem i povahou náročné úkoly. Rovněž je vojenská veterinární služba plně připravena vypomáhat složkám IZS při řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Doufám, že zpracovaná diplomová práce bude pro všechny čtenáře, kteří se o danou problematiku zajímají, obohacením a zdrojem dalších poznatků, či vědomostí.

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
AVZdr	Agentura vojenského zdravotnictví
CVK	Centrum vojenské kynologie
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
GŠ AČR	Generální štáb Armády České republiky
HS	Hradní stráž
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
MO ČR	Ministerstvo obrany České republiky
MP	Městská policie
MVO	Mimořádná veterinární opatření
NGŠ AČR	Náčelník Generálního štábu Armády České republiky
NSkVŘ AVZdr	Náčelník skupiny velení a řízení Agentury vojenského zdravotnictví
OD AVZdr	Operační dozorčí Agentury vojenského zdravotnictví
OPIS	Operační a informační středisko
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
Ř SOC MO	Ředitel stálého operačního centra Ministerstva obrany
SaP	Síly a prostředky
SBiOL	Stanice biologické ochrany
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SOC MO	Stálé operační centrum Ministerstva obrany
SPod MO	Sekce podpory Ministerstva obrany
SSm SOC MO	Stálá směna Stálého operačního centra Ministerstva obrany
SVS ČR	Státní veterinární správa České republiky

ÚPP IZS	Ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému
Ve PozS	Velitelství pozemních sil
Ve VzS	Velitelství vzdušných sil
VÚ	Vojenský útvar
VVetÚ	Vojenský veterinární ústav
VVZS I	Vojenská veterinární zásahová skupina I
VVZS II	Vojenská veterinární zásahová skupina II
VZ	Vojenské zařízení
Z NGŠ AČR	Zástupce náčelníka Generálního štábu Armády České republiky

11 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Organizační struktura velení a řízení vojenské veterinární služby	16
Obrázek 2 Základní organizační struktura Vojenského veterinárního ústavu	19
Obrázek 3 Základní organizační struktura Centra vojenské kynologie	21
Obrázek 4 Složení Vojenské veterinární zásahové skupiny I	36
Obrázek 5 Složení Vojenské veterinární zásahové skupiny II	39
Obrázek 6 Vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 219/1999 Sb.	46
Obrázek 7 Vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 219/1999 Sb. - nebezpečí z prodlení	47
Obrázek 8 Vyžádání SaP AČR k záchranným pracím dle zákona č. 239/2000 Sb.	49
Obrázek 9 Vyžádání SaP AČR k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb. - plánovaná pomoc na vyžádání.....	51
Obrázek 10 Vyžádání SaP AČR k likvidačním pracím dle zákona č. 239/2000 Sb. - ostatní pomoc složkám IZS	52
Obrázek 11 Vyžádání SaP AČR - odstraňování jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky	54
Obrázek 12 Proces aktivace vojenské veterinární zásahové skupiny I - pracovní doba	60
Obrázek 13 Proces aktivace vojenské veterinární zásahové skupiny I - mimo pracovní doba	61

12 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. SKORUŠA, Leopold. *Zákon o vojácích z povolání, komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-929-9
2. MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY. *Rozkaz ministra obrany č. 92/2015 Věstníku Organizační řád Ministerstva obrany*. Praha: Ministerstvo obrany, 2015. Čj. 65-26/2015-SST MO
3. ČESKO. Zákon č. 166 ze dne 13. července 1999 o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 57. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-166>
4. ČESKO. Zákon č. 246 ze dne 15. dubna 1992 na ochranu zvířat proti týrání. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 50. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246>
5. *Welfare zvířat*. Chovzvirat.cz [online]. 2015. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.chovzvirat.cz/clanek/675-welfare-zvirat/>
6. *Příručka pro provozovatele potravinářských podniků: zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a jeho prováděcí právní předpisy Ministerstva zemědělství*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2018. ISBN 978-80-7434-394-0
7. ČESKO. Zákon č. 91 ze dne 15. března 1996 o krmivech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1996, částka 31. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-91>
8. ČESKO. Zákon č. 381 ze dne 11. září 1991 o Komoře veterinárních lékařů České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 73. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-381>
9. ČESKO. Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 356 ze dne 1. června 2004 o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 116. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-356>

10. MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY. *Vet-1-2 Veterinární zabezpečení*. Praha: Ministerstvo obrany, 2007. Čj. 34-107/2007-SPod MO
11. DOLEŽEL, Martin, Jan KYSELÁK, Otakar J. MIKA a Jaromír NOVÁK. *Základy ochrany obyvatelstva*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4268-6
12. ROUDNÝ, Radim a Petr LINHART. *Krizový management: kombinovaná forma studia*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-674-5
13. DUBEC, Radek. *Doktrína Armády České republiky*. 3. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Vojenský historický ústav Praha pro Centrum doktrín VeV - VA Vyškov, 2013. ISBN 978-80-7278-619-0.
14. ČESKO. Zákon č. 222 ze dne 14. září 1999 o zajišťování obrany České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1999, částka 76. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>
15. MÜLLEROVÁ, Dana a Anna AUJEZDSKÁ. *Hygiéna, preventivní lékařství a veřejné zdravotnictví*. Praha: Karolinum, 2014, 254 s. ISBN 978-80-246-2510-2
16. ČESKO. Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999 o ozbrojených silách České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1999, částka 76. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>
17. ČESKO. Zákon č. 300 ze dne 21. srpna 2013 o Vojenské policii a o změně některých zákon (zákon o Vojenské policii). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2013, částka 115. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-300>
18. MINISTERSTVO OBRANY. *Vševojsk-2-4 Biologická ochrana letišť a létání*. Praha: Ministerstvo obrany, 2006. Čj. 6289-90/2006-Spod MO
19. ČESKO. Zákon č. 15 ze dne 14. ledna 2015 o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2015, částka 11. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-15>

20. MINISTERSTVO VNITRA - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému*. Praha: Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2016. Čj. MV-158445-1/PO-IZS-2016
21. VELENÍ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Směrnice náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků AČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky*. Praha: Velení Armády České republiky, 2016. Čj. MO 3156/2016-1160
22. ŠINDELÁŘ, Roman, Marie HARTMANOVÁ a Roman CHLÍBEK. *Vojenská epidemiologie: dezinfekce, sterilizace a dekontaminace: sterilizace a dezinfekce v AČR, velká a malá přístrojová technika používaná v AČR, dekontaminace a dezinfekce při použití B-agens, dekontaminace za mimořádných situací: učební text pro vysokoškolskou výuku*. V Hradci Králové: Univerzita obrany, 2006. ISBN 80-85109-81-6
23. ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 73. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
24. Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0
25. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4
26. ČESKO. *Dohoda o plánované pomoci na vyžádání mezi Českou republikou, Ministerstvem vnitra - generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky a Českou republikou, Ministerstvem obrany - Generálním štábem Armády České republiky*. Praha: Hasičský záchranný sbor České republiky a Armáda České republiky, 2013. Čj. MV-146429-2/PO-IZS-2013

27. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016.
28. JURENKA, Miroslav, Hana MALACHOVÁ a Rudolf URBAN. *Krizové řízení I*. Brno: Univerzita obrany, 2016. ISBN 978-80-7231-379-2
29. ČESKO. *Dohoda o spolupráci ve věcech veterinární péče mezi Ministerstvem obrany zastoupeným Veterinární službou Armády České republiky a Státní veterinární správou České republiky*. Praha: Ministerstvo obrany a Státní veterinární správa České republiky, 2005 a 2008. Čj. 6199-170/2005/DP-3042 a čj. 504/2005/Řed
30. VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁČEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8
31. HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-471-4
32. VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-028-0
33. ŽDICHYNEC, Bohumil. *Člověk, viry a ptačí chřipka: praktický rádce z pohledu lékaře i chovatele*. Praha: Český klub, 2006. ISBN 80-85637-96-0
34. KEYSERLINGK-EBERIUS, Michael von. *Choroby zvířete*. Líbeznice: Víkend, 2013. ISBN 978-80-7433-062-9
35. GREENE, Jeffrey a [Z ANGLICKÉHO ORIGINÁLU PŘELOŽILA ZUZANA JUNGWIRTHOVÁ]. *Pandemie ptačí chřipky: všechno co o ní potřebujete vědět a jak se chránit*. Praha: Práh, 2006. ISBN 978-80-7252-133-3
36. TŮMOVÁ, Běla. *Ptačí chřipka: trvalá hrozba pandemie*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1986-3
37. MEDITORIAL. *Chřipka a pandemie: ptačí hrozba?* Praha: Mladá fronta, 2006. ISBN 978-80-2041-358-1
38. *Informace pro veřejnost k nákaze aviární influenzy (ptačí chřipky)*. Státní veterinární správa České republiky [online]. 2017. [cit. 2018-04-22]. Dostupné

- z: <https://www.svscr.cz/informace-pro-verejnost-k-nakaze-aviarni-influenzy-ptaci-chripky/>
39. *V ČR bylo po téměř deseti letech potvrzeno ohnisko vysocepatogenní ptací chřipky.* Státní veterinární správa České republiky [online]. 2017. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/v-cr-bylo-po-temer-deseti-letech-potvrzeno-ohnisko-vysocepatogenni-ptaci-chripky/>
40. *SVS zrušila pásma okolo posledního ohniska ptací chřipky.* Státní veterinární správa České republiky [online]. 2017. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/svs-zrusila-pasma-okolo-posledniho-ohniska-ptaci-chripky/>
41. *Světová organizace pro zdraví zvířat oficiálně uznala ČR prostou ptací chřipky.* Státní veterinární správa České republiky [online]. 2017. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/svetova-organizace-pro-zdravi-zvirat-oficialne-uznala-cr-prostou-ptaci-chripky/>
42. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Nářízení Státní veterinární správy.* Brno: Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj, 2017. Čj. SVS/2017/002346-B
43. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Nářízení Státní veterinární správy.* České Budějovice: Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Jihočeský kraj, 2017. Čj. SVS/2017/012675-C
44. ČESKO: Vyhláška č. 36 ze dne 20. února 2007 o opatřeních pro tlumení aviární influenzy a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka. In: Sbírka zákonů České republiky. 2007, částka 15. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-36>
45. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Nářízení Státní veterinární správy.* Brno: Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj, 2017. Čj. SVS/2017/033269-B

46. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Nariadení Státní veterinární správy*. České Budějovice: Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Jihočeský kraj, 2017. Čj. SVS/2017/032737-C
47. VELENÍ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Nariadení náčelníka Generální štábu AČR k nasazení sil a prostředků AČR pro plnění úkolů na výpomoc při depopulaci drůbeže v pásmu aviární chřipky*. Praha: Velení Armády České republiky, 2017. Čj. MO 3970/2017-1160
48. VELENÍ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Nariadení náčelníka Generální štábu AČR k nasazení sil a prostředků AČR pro plnění úkolů na výpomoc při depopulaci drůbeže v pásmu aviární chřipky*. Praha: Velení Armády České republiky, 2017. Čj. MO 22826/2017-1160
49. ŠTĚTINA, Jiří a kol. *Zdravotnictví a integrovaný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4578-7.
50. *Na likvidaci ohnisek ptačí chřipky se podíleli i vojenští veterináři*. Armáda České republiky [online]. 2017. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/vycvik-a-nasazeni/na-likvidaci-ohnisek-ptaci-chripky-se-podileli-i-vojensti-veterinari-124849/>
51. *Na likvidaci ohnisek ptačí chřipky se podíleli vojenští veterináři, zásah byl bezproblémový*. Armáda České republiky [online]. 2017. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/na-likvidaci-ohnisek-ptaci-chripky-se-podileli-vojensti-veterinari-zasah-byl-bezproblemovy-129917/>
52. MINISTERSTVO VNITRA - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Typová činnost složek IZS chřipka ptáků STČ 11/IZS*. Praha: Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2011.
53. HUMLÍČEK, Vojtěch, Michal POTÁČ a Jaroslav ŽĎÁRA. *Krizové řízení: učební text pro vysokoškolskou výuku*. Hradec Králové: Univerzita obrany, 2016. ISBN 978-80-7231-361-7

54. *Krizová legislativa (soubor zákonů)*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-627-9
55. *Nákaza 2017 prověřila spolupráci vojenských i státních veterinářů v Boleticích*. Armáda České republiky [online]. 2017. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/nakaza-2017-proverila-spolupraci-vojenskych-i-statnich-veterinaru-v-boleticich-134851/>